

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І
УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА ДІЛОВОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ТА МІЖНАРОДНОЇ
КОМУНІКАЦІЇ

IV ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ
МОВ У НЕМОВНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ»

16 ТРАВНЯ 2018 рік

КИЇВ НУХТ 2018

Програма і матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Інноваційні методи викладання іноземних мов у немовних вищих навчальних закладах», 16 травня 2018 р. [Електронний ресурс]. - К.: НУХТ, 2018 р. – 65 с.

Видання містить програму і матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції.

Розглянуто сучасні проблеми викладання іноземних мов в немовних вищих навчальних закладах, застосування мультимедійних засобів та нових технологій для підвищення мотивації студентів при вивченні іноземної мови та підвищення ефективності навчання. Результати досліджень та обговорень можуть бути використані в навчальному процесі та в подальших наукових дослідженнях.

Редакційна колегія: Шевченко О.Ю. (голова наукової конференції), Г.А. Чередніченко (заступник голови наукової конференції), Дужик Н.С.– (відповідальний секретар).

Відповідальний за випуск: канд. пед. наук, доцент Г.А. Чередніченко

Матеріали конференції надруковані в авторській редакції.

Рекомендовано вченою радою НУХТ
Протокол № 10 від 26.04.2018 р.

ЗМІСТ

Чередніченко Г.А. КОНЦЕПЦІЯ ІНШОМОВНОПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ У НЕМОВНИХ ВНЗ.....	5
Бєбко С.В. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ США.....	7
Бойко Г. А. ДИДАКТИЧНІ ФУНКЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА MOODLE У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	10
Божок Н.О. РОЛЬОВА ГРА ЯК МЕТОД ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОВОЛОДІННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ ВНЗ1.....	13
А.О. Борисова , В.О. Архипова, А.О. Колесник THE APPLICATION OF MULTIMEDIA AND NETWORKING SERVICES IN TEACHING A FOREIGN LANGUAGE OF VOCATIONAL GUIDANCE IN NON-LANGUAGE HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS.....	15
Гаркуша О.О. ВЕДЕННЯ БЛОГІВ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ ДІЛОВА ІНОЗЕМНА МОВА В НЕМОВНОМУ ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ.....	18
Дужик Н.С. ЗАДОВОЛЕННЯ ПОТРЕБ У ХАРЧУВАННІ: ПРОБЛЕМА ПОЛІТИЧНО-КОРЕКТНОГО ВИБОРУ	22
Калюжна Ю.А. УЧАСТЬ УКРАЇНИ У МІЖНАРОДНИХ ОСВІТНІХ ПРОГРАМАХ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....	25
Качмарчик С.Г. ЗАСТОСУВАННЯ ТРЕНІНГОВИХ МЕТОДИК ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ДІЛОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ФОРМУВАЛЬНОГО ЕТАПУ ЕКСПЕРИМЕНТУ.....	28
Kovalska N., Kovalova O. THE ROLE OF CALL METHOD IN TEACHING LANGUAGE.....	32
Ков'ях І.І. ДО ПИТАННЯ ПРОБЛЕМ У НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ ЗВО РОЗМОВНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	35
Кияшко О.В. ВИКОРИСТАННЯ SKYPE ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	37

Лазарєва В.В. ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ ПІД ЧАС РОБОТИ З ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ У ПРОЦЕСІ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	40
Малик Ю.І. ROLE-PLAYING IN FOREIGN LANGUAGE LESSONS AS A MEANS OF COMMUNICATIVE CULTURE FORMATION FOR FUTURE SPECIALISTS IN THE FIELD OF MANAGEMENT.....	41
Муравйова О.М. , Крупей М.І. ІНОЗЕМНИМ МОВАМ ТА ЇХ ЕЛЕКТРОННІ СКЛАДОВІ.....	43
Olga Nikitenko FOREIGN LANGUAGE LEARNING: ROLE OF MULTIMEDIA TECHNOLOGIES FOR STUDENTS' MOTIVATION.....	46
Рубцова С. В. ЗНАЧЕННЯ ВНУТРІШНЬОЇ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ГАЛУЗІ БУДІВНИЦТВА ТА ЦИВІЛЬНОЇ ІНЖЕНЕРІЇ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ФАХОВОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	49
Скриннік Н.А. SMART-ОСВІТА У ЗВО.....	52
Тригуб І.П. ПРИНЦИПИ ГУМАНІЗАЦІЇ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ У ВНЗ.....	55
Ципанова Н.Я. PECULIARITIES OF HIGHER EDUCATION FACILITIES IN UKRAINE AND ABROAD.....	57
Liudmyla SHAPRAN PRINCIPLES FOR CREATING EFFECTIVE LANGUAGE LEARNING ENVIRONMENTS AND THE USE OF TECHNOLOGY.....	60
Щеглова А.О. ВИКОРИСТАННЯ НАВЧАЛЬНИХ Е-ПЛАТФОРМ ЯК СПОСІБ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВИКЛАДАЧІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	63

КОНЦЕПЦІЯ ІНШОМОВНОПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ У НЕМОВНИХ ВНЗ

ЧЕРЕДНІЧЕНКО Г.А.

кандидат педагогічних наук, доц.
кафедри ділової іноземної мови та
міжнародної комунікації
Національного університету
харчових технологій

Сучасна професійна підготовка майбутніх фахівців має орієнтуватись на перспективи міжнародної співпраці, забезпечення мобільності як науковців, викладачів, так і студентів у межах глобального освітнього і наукового простору. Приведення такої підготовки у відповідність до світових стандартів вищої освіти посилює значущість її іншомовного комунікативного компонента [2].

Фундаментальним питанням професійної підготовки фахівців негуманітарного профілю присвячено праці В. Андрущенка, П. Атутова, Н. Бідюк, С. Білевич, І. Зязюна, І. Козловської, В. Кременя, О. Літікова, Н. Ничкало, В. Сидоренка, С. Сисоєвої та ін. Окремі аспекти іншомовної підготовки майбутніх фахівців висвітлено у дослідженнях О. Артем'єва, Й. Берман, О. Бігич, Н. Бориско, Є. Верещагіна, Р. Гришкової, Є. Пассова, Г. Рогової, О. Тарнопольського та ін.

Ми поділяємо таку точку зору В. Безпалька, згідно якої концепція є системним описом певного предмета чи явища, який сприяє його розумінню, трактуванню, виявленню первинних ідей побудови та функціонування [1] і пропонуємо опис системи формування культури педагогічної взаємодії. Під системою розуміємо «...упорядковану сукупність якісно визначених елементів, між якими існує закономірний зв'язок чи взаємодія, і яка спрямована на досягнення певної мети» [3].

Побудова педагогічної системи передбачає визначення її головних характеристик – мети, структури та функцій [3]. Провідна мета педагогічної системи формування іншомовної професійної підготовки майбутніх фахівців – поетапний розвиток іншомовної професійної комунікативної компетентності (ІПКК) в навчально-виховному процесі від низького до високого рівня. Високий рівень сформованості ІПКК є кінцевим результатом функціонування пропонованої системи.

Система формування іншомовної професійної підготовки пов'язує цілі, зміст навчального матеріалу, викладання, учіння, навчальне середовище, що зумовлює її цілісність. Вилучення принаймні одного з компонентів системи руйнує її зв'язки і її функціонування в цілому, оскільки зазначені підсистеми тісно пов'язані між собою, а поза системою втрачають свою функціональність. Отже, характеристики цієї системи неможливо звести до суми характеристик її складових елементів.

На основі проведеного дослідження визначено, що процес формування ІПКК має спиратися на загальнодидактичні педагогічні принципи (системності навчання, науковості, забезпечення міцності результатів навчання, свідомості і активності, наочності, доступності), а також специфічні педагогічні принципи, зокрема, автентичності, кроскультурності, комунікативності, інтегративності, частотності, принцип аксіологічної спрямованості, діалогічності.

Процес формування іншомовної професійно-комунікативної компетентності в майбутніх інженерів-технологів харчової промисловості відбуватиметься успішно за таких умов: психологічних (формування в майбутніх фахівців позитивної мотивації до навчання та професійної діяльності; розвиток професійних мотивів фахового спілкування; прагнення до самоаналізу, самооцінювання, самовдосконалення; рефлексії, формування внутрішньої мотивації самостійного навчання); методичних (впровадження сучасних навчальних програмних засобів та використанням інноваційних форм, методів та технологій навчання; вибір педагогічно

доцільних форм, методів, засобів навчання; вибір технологій навчання зі спрямуванням на засвоєння змісту предмета, формування компетенцій, стимулювання пізнавальної діяльності; інтеграція традиційних методів з активними); технологічних (систематичний контроль за результатами навчання, проведення підсумкової роботи після закінчення вивчення кожної теми; діагностика рівня знань студентів); реалізаційних (залучення до діалогу культур (іншомовної та рідної); використання іншомовної культури як засобу пізнання й розвитку культури особистості, а також інтеграція дисциплін гуманітарного циклу з спеціальними дисциплінами); організаційних (створення плюрилінгвального комунікативного середовища, організація навчального процесу в єдності професійного й міжкультурного компонентів; співпраця та поглиблення зв'язків з виробництвом, міжнародними харчовими підприємствами та компаніями, розподіл студентів на три групи відповідно рівня знань з іноземної мови; адаптивне поетапне управління навчальною діяльністю студентів).

Список використаних джерел

1. Беспалько В. П. Основы теории педагогических систем: проблемы и методы психолого-педагогического обеспечения технических обучающих систем / В. П. Беспалько – Воронеж: Изд-во Воронежского ун-та, 1977. – 304 с.
2. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти : вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. видання С. Ю. Ніколаєва. – К. : Ленвіт, 2003. – 273 с.
3. Сидоренко В. К. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник / В. К. Сидоренко, П. В. Дмитренко – К.: РНЦ «ДІНІТ», 2000. – 259 с.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ США

Бєбко С.В.,
старший викладач кафедри ділової
іноземної мови та міжнародної комунікації

Сьогодні знання іноземних мов є однією з ознак інтелігентності людини. Без знання іноземних мов є неможливим повноцінно спілкуватися із зарубіжними колегами та партнерами, ознайомитися з іноземною літературою чи скористатися необмеженими можливостями світових інформаційних систем. Особливо важливим є володіння англійською мовою – міжнародною мовою науки, інформаційних технологій та бізнесу.

Вивченню міжнародного досвіду у формуванні мовленнєвої компетенції у вищих навчальних закладах, у тому числі в університетах США, присвячується велика кількість наукових праць [1; 2; 4; 5]. Проте деякі питання залишаються проаналізованими недостатньо.

У вищих навчальних закладах США, незалежно від спеціальності, гуманітарній підготовці студентів приділяється значна увага. Великий обсяг навчального навантаження становлять курси, що розвивають у студентів мовленнєву компетенцію.

Ключовими в цьому аспекті є такі курси, як [3, с. 127]:

1. Творча письмова робота англійською мовою першого, другого та третього рівнів (English Composition I, II & III).
2. Мовленнєва комунікація, або Мовленнєве спілкування (Speech Communication).
3. Ділова комунікація, або ділове спілкування (Business Communication).

Ці курси призначені як для корінних жителів, так і для студентів-іноземців. Кожний курс передбачає близько 45 годин протягом одного семестру [3, с. 127].

Основна мета курсів полягає у формуванні мовленнєвої компетенції студентів, розкритті їх творчого потенціалу. Велике значення має практика для закріплення набутих знань та навичок: участь студентів у роботі конференцій, виставок чи ярмарок у якості перекладачів та гідів, ігрові форми мовного спілкування під час занять тощо.

Основним завданням курсів творчої письмової роботи англійською мовою першого, другого та третього рівнів є підготовка студентів вправно користуватися всіма мовними засобами літературної англійської мови. Адже письмове мовлення має глибокий зміст та цінність. Варто зауважити, що студент не може вивчати вищий рівень до повного засвоєння нижчого рівня. До закінчення вищого навчального закладу студенти мусять оволодіти навичками літературного письма. Етапи курсів спрямовані на те, щоб студенти поступово освоювали основні письмові методи та мовні механізми, займались творчим пошуком та вміли використовувати власний досвід. Протягом навчання студенти вдосконалюють свої вміння спонтанного спілкування через цікаві методи та дискусії.

Курс мовленнєвого спілкування вивчає процес усної комунікації, риторику та проголошення ділових промов. При цьому використовується підхід поєднання принципів публічного висловлювання студентів з їх особистим досвідом. Курс сприяє інтелектуальному розвитку та дає можливість швидко адаптуватись у мовному середовищі в майбутній професійній діяльності.

Курс ділової комунікації (або Ділове спілкування) призначений для формування вмінь та навичок усного та письмового ділового спілкування. В процесі навчання вивчається діловий стиль усної та письмової мови, техніка складання ділових листів та документів, мовні засоби для ділового спілкування тощо. Ці вміння є важливими для кар'єрного зростання, успішних ділових партнерств та розвитку бізнесу.

Отже, формування мовленнєвої компетенції у вищих навчальних закладах є важливим не тільки для успішного навчання та підготовки наукових робіт, але й для майбутнього професійного спілкування та кар'єрного росту.

На думку автора, досвід викладання курсів для покращення мовленнєвої компетенції у вищих навчальних закладах США може бути корисним для України. Доцільний більш детальний аналіз та подальші дослідження для

впровадження його найкращих елементів у вітчизняну практику, що сприятиме підвищенню якості вищої освіти.

Література:

1. Енциклопедія освіти [енциклопедичне видання] / Національна академія педагогічних наук України; відповід. ред. В. Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
2. Романовський О. О. Академічне підприємництво як чинник інноваційного розвитку сфери вищої освіти і науки України / О. О. Романовський // Київський національний університет технологій та дизайну. Вісник КНУТД. – 2015. – № 4(89). – С. 37-51.
3. Романовська О.О., Романовська Ю.Ю., Романовський О.О. Досвід вищої освіти Сполучених Штатів Америки ХХ-ХХІ століття. Книга 1. Гуманітарна та підприємницька підготовка американців. – Вінниця: Нова книга, 2009. – 264 с.
4. Pulliam John D., Patten James Van. History of Education in America. Sixth Edition. Prentice-Hall, Inc., USA, 1995. – 460 p.
5. The United States System of Education. US Department of Education. US Information Agency. USA, July 1986.

ДИДАКТИЧНІ ФУНКЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА MOODLE У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Бойко Г. А.,

викладач кафедри ділової іноземної мови
та міжнародної комунікації
Національного університету харчових
технологій

Нагальною проблемою сьогодення є раціональна організація і підвищення ефективності самостійної роботи студентів нелінгвістичних закладів вищої освіти. В умовах інформатизації суспільства зростає актуальність використання електронних засобів навчання в освітньому процесі, зокрема для вивчення іноземної мови професійного спрямування студентами, які навчається за спеціальністю 181 "Харчові технології та

інженерія".

Серед низки електронних засобів навчання, які використовуються на сьогодні, найбільш популярним є модульне об'єктно орієнтоване динамічне навчальне середовище (Moodle), і це не дивно, тому що відповідно до проведених методистами досліджень, Moodle відповідає більшості вимог [2, с. 40- 43].

Навчальне середовище Moodle як засіб навчання повинне виконувати певні функції, які сприятимуть ефективній СР у процесі формування англomовної компетентності (АК) в професійно орієнтованому монологічному мовленні (ПОММ). У процесі дослідження використання навчального середовища Moodle потрібно виділити його основні дидактичні функції.

У межах нашого дослідження вважаємо доцільним виділити такі дидактичні функції навчального середовища Moodle, які відповідають меті формування у майбутніх фахівців з харчових технологій та інженерії АК в ПОММ: навчальну, контрольну, мотивувальну, компенсувальну, розвивально-виховну, індивідуалізуючу. Розглянемо їх докладніше.

Головною функцією навчального середовища Moodle є *навчальна функція*. Відповідно до навчальної функції середовище Moodle служить основним засобом самостійної роботи у процесі формування АК в ПОММ у майбутніх фахівців з харчових технологій та інженерії, передбачає засвоєння студентами знань і розвиток у них навичок і вмінь, необхідних для формування англomовної компетентності в ПОММ на рівні В 2. Цьому сприяє створення англomовного навчального середовища, яке відтворює професійну сферу і потребує реального монологічного мовлення англійською мовою [1, с. 224; 3], особливого значення набуває підбір тем і моделювання професійних ситуацій спілкування.

Контрольна функція передбачає здійснення само- і взаємоконтролю майбутніми фахівцями з харчових технологій та інженерії за процесом і результатом самостійної роботи над формуванням англomовної

компетентності в ПОММ. Підтримуємо думку В. Д. Ігнатенко, що самоконтроль сприяє саморефлексії і самоаналізу, що підвищує внутрішню мотивацію студента до самостійної роботи [3, с. 73].

Мотивувальна функція реалізується завдяки розміщенню у навчальному середовищі Moodle автентичних матеріалів з галузі харчових технологій і створення професійних ситуацій, для того, щоб стимулювати студентів до участі в англomовній професійній комунікації.

Завдяки використанню автентичних матеріалів, таких як відео, тексти, навчальне середовище Moodle компенсує відсутність англomовного професійного середовища та професійних ситуацій спілкування, тому ми можемо говорити про його *компенсувальну функцію*.

Так як тексти і відеоматеріали слугують візуалізацією фахової та лінгвосоціокультурної інформації [4, с. 30-31] зі сфери харчових технологій та інженерії, у процесі використання навчального середовища Moodle реалізується його *інформаційно-пізнавальна функція*.

Використання навчального середовища Moodle дозволяє враховувати індивідуальні навчальні стилі студентів і темпи формування у них англomовної компетентності у ПОММ, тому ми можемо говорити про *індивідуалізуючу функцію*.

Таким чином, використання навчального середовища Moodle з метою формування у майбутніх фахівців з харчових технологій та інженерії АК в ПОММ у процесі самостійної роботи дозволяє реалізувати навчальну, контрольну, мотивувальну, компенсувальну та індивідуалізуючу функції.

Література:

1. Биконя О. П. Теоретико-методичні засади самостійної позааудиторної роботи з англійської мови студентів економічних спеціальностей: дис. ... докт. пед. наук: 13.00.02 / О. П. Биконя. – К., 2017. – 531 с.

2. Вишнівський В. В., Гніденко М. П. Організація дистанційного навчання. Створення електронних навчальних курсів та електронних тестів. /

В. В. Вишнівський, М. П. Гніденко К.: ДУТ, 2014. –140 с.

3. Ігнатенко В. Д. Методика навчання майбутніх філологів письмового перекладу науково-технічних текстів французькою мовою: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / В. Д. Ігнатенко. – К., 2017. – 239 с.

4. Тарнопольский, О. Б., Димова, С. (1999). Обучение этикету иноязычного повседневного педагогического и делового общения в языковом вузе: предисловие к исследованию // Иноземні мови. – 1999. – № 1. – С. 29 – 31.

РОЛЬОВА ГРА ЯК МЕТОД ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОВОЛОДІННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ ВНЗ

Божок Н.О.,

старший викладач кафедри ділової
іноземної мови та міжнародної комунікації
Національного університету харчових
технологій

Реалії сьогодення, опосередковані зміцненням міжнародних зв'язків України з іншими державами, передбачають обов'язкове володіння іноземною мовою кожної освіченої молодшої людини. Адже це робить можливим обмін кросс-культурним досвідом з іншими народами, сприяє встановленню міжнародних зв'язків та підвищує конкурентоздатність студента та його кар'єрні перспективи.

Однією з важливих проблем викладачів іноземної мови немовних ВНЗ є підвищення ефективності вивчення іноземної мови студентів та їх вмотивованості до навчального процесу. Ігрові технології на уроках іноземної мови не втрачають своєї актуальності. У класифікації ігор найефективнішою та найрезультативнішою виступає рольова гра, яка передбачає отримання студентом певної рольової ситуації, яку він має

обіграти зі своїм партнером чи у командній роботі. Так, на нашу думку, рольова гра фасилітує розпізнавання почуттів у всіх учасників гри та створює сприятливі умови для обговорення різнопланових ситуацій іноземною мовою з максимальною кількістю залучених студентів.

Рольова гра та її компоненти була об'єктом дослідження багатьох вчених, зокрема, Е.С. Аргустянянц, Коньшева А.В., Раввінська В.А., О.А. Колесникова, Г.М. Фролова, S.Savignon, and M. Knight. Сутність рольової гри являє собою організоване заняття, яке вимагає напруження емоційних та розумових сил й передбачає процес прийняття рішень, що загострює мисленнєву діяльність студента [2]. Дослідник Коньшева А.В. виокремлює наступні функції використання рольової гри як засобу спілкування: навчаюча, комунікативна, розвивальна, виховна, психологічна та релаксаційна [1].

Ми вважаємо, що для рольової гри студентам слід запропонувати ситуації, які підсумовують навчальну тему та сприяють обговоренню, використовуючи ключовий лексико-граматичний матеріал з вивченої теми. Опитування студентів 1-4 курсу Національного університету харчових технологій, які відвідували «Speaking club» започаткований на базі зазначеного університету, показали, що студенти уникають спілкування на уроках іноземної мови через невпевненість у своїх силах, незацікавленість темою, з остраху зробити помилки та невмінням працювати у командній роботі.

У такому випадку, ми погоджуємось з думкою Дж. Скрівенер, що допомогою у вирішенні бар'єру у спілкуванні іноземною мовою є створення невимушених комунікативних ситуацій у вигляді рольових ігор [3].

Отже, рольова гра створює умови для відпрацювання мовленнєвих навичок та покращує лексико-граматичну компетенцію й креативний підхід студентів з огляду на ситуаційний підхід рольової гри.

Література:

1. Коньшева А.В. Игровой метод в обучении иностран-ному языку. – СПб.: КАРО, Мн.: Издательство «Четыре четверти», 2006. – 192 с

2. Раввинская В. Игры как средство обучения / В.Раввинская // Иностранные языки в школе. – 1980. – № 1. – С.15-17.

3. Scrivener J. Learning Teaching. A Guidebook for English Language teachers / J. Scrivener. –Oxford : Macmillan Education, 2005. –431 p.

**THE APPLICATION OF MULTIMEDIA
AND NETWORKING SERVICES IN
TEACHING A FOREIGN LANGUAGE
OF VOCATIONAL GUIDANCE IN NON-
LANGUAGE HIGHER EDUCATIONAL
ESTABLISHMENTS**

А.О. Борисова

канд. психол. наук, професор кафедри
іноземних мов Харківського державного
університету
у харчування та торгівлі

В.О. Архипова

доцент кафедри іноземних мов
Харківського державного університету
у харчування та торгівлі

А.О. Колесник

канд. техн. наук, доцент кафедри
іноземних мов Харківського державного
університету у харчування та торгівлі

As English is becoming “the world’s lingua franca”, many of our students are now learning English to in order to establish relations in the realm of business, trade, education and tourism. To enable our students to become better communicators, we should perhaps go beyond grammar, vocabulary and pronunciation, and look at helping them communicate efficiently in the international settings.

Therefore, the investigations and efforts of many researchers in the field of methodology of teaching foreign languages are aimed at implementing innovative techniques in the learning process that contribute to the development of these communication skills.

In keeping with the demands of globalization, and internalization of the education process in particular, there is a deliberate effort to change over an examination oriented system to the one of creative learning. One of the most distinctive features of globalization which is inseparable from English teaching is an advancement of Information and Communication Technology.

All the kinds of technological tools that make us able to transmit information in a very large meaning, leveraging the learning power of human senses and transforming information into knowledge, stimulating the cognitive schemes of learners. The use of multimedia technologies in educational institutions is seen as necessary for keeping education relevant to the twenty-first century [1, p. 169-181].

The issue of application of multimedia and networking services in the educational process is of great current interest. Thus, M. Pothier considers the peculiarities of foreign language teaching by means a computer from different perspectives: linguistic, psychological, anthropological and pedagogical. He points out that it is such type of teaching that will contribute to the full disclosure of the foreign language competency of various kinds [2, p. 55]. G. Chauminot believes that due to the computer-based learning programs a student can work self-paced and according to his/her own needs [3, p. 33].

O. B. Tarnopolsky believes that the new forms and technologies of teaching

the English language of vocational guidance should be developed within the framework of the constructivist approach; according to which students independently construct their own knowledge and skills by performing activities that simulate extra-verbal reality, which is the goal of learning the language [4, p. 80].

Application of multimedia and networking services can completely meet such requirements. Teaching by means of computer technologies is considered as a program system of teaching and educational influences on students, which provides assimilation of educational material, control and evaluation of their academic achievements, formation of reflexive skills and the guidance of educational and cognitive activity

Thus, teaching a foreign language of vocational guidance by modelling in the classroom problematic situations of a professional nature, the solution of which encourages students to search, process and use foreign language information of a certain volume and content, conditions the formation of students' skills to work with foreign language subject information using various information technologies such as multimedia (audio, video clips, animation etc.) and hypertext technology.

Many computer training tools, especially electronic encyclopedias and dictionaries, are characterized by the use of hypertext technology. Hypertext is the ability to combine information of a different kind into a single semantic chain that can be located not only in different files, but also on different computers. It contains text elements that are united by subject and are based on associative relationships that are hyperlinks that bind text elements to a single whole. The use of hypertext makes it possible to multilevel the distribution of learning material, in which the most relevant information is on the highest level, and the access to a lower level is provided on request.

Multimedia is the combination of different content forms. It includes a combination of text, audio, still images, animation, video, or interactivity content forms. It is usually recorded and played, displayed, or accessed by information content processing devices. Multimedia is distinguished from mixed

media in fine art; by including audio, for example, it has a broader scope. Multimedia provides a complex multi-sensory experience in exploring our world through the presentation of information through text, graphics, images, audio and video, and there is evidence to suggest that a mixture of words and pictures increases the likelihood that students can integrate a large amount of information more successfully.

References:

1. Selwyn N., Gorard S. Reality bytes: Examining the rhetoric of widening educational participation via ICT// British Journal of Educational Technology – OUP, 2003. – vol. 34(2). – P. 169-181.
2. Pothier M. Multimédias, Dispositifs D'apprendre et Acquisition des Langues. Ochrys / M. Pothier. Clé international, 1999. – 140 p.
3. Chauminot G. Compréhension orale. Apports et limites du multimédia // FDLM – Clé international. – Paris, 2002. – № 322. – P. 33.
4. Тарнопольский О.Б., Кожушко С.П. Методика обучения английскому языку для делового общения / О.Б. Тарнопольский, С.П. Кожушко. – К.: Ленвигт, 2004. – 192 с.

**ВЕДЕННЯ БЛОГІВ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ
ДИСЦИПЛІНИ ДІЛОВА ІНОЗЕМНА
МОВА В НЕМОВНОМУ ВИЩОМУ
НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ**

Гаркуша О.О.,
викладач кафедри ділової іноземної мови
та міжнародної комунікації
Національного університету харчових
технологій

Постановка проблеми: Ми живимо в епоху бурхливого науково-технічного прогресу, яка не має аналогів в попередній історії людства. В минулому для створення новації в будь-якій сфері необхідні були

тисячоліття. Нині темп прогресу прискорився в рази. Зміст дисципліни «Ділова іноземна мова» направлений на розвиток міжмовної та міжкультурної комунікації студентів, вивчення особливостей ділових відносин з партнерами при укладанні ділових паперів, оволодіння професійно-орієнтованими мовними знаннями й вміннями для організації та успішного проведення зустрічей, телефонної комунікації та бізнес-кореспонденції, налагодження культурних зв'язків. Кількість аудиторних занять не дає змогу приділити достатню увагу всім етапам роботи з вивчення обраного матеріалу. Одним з шляхів для вирішення даної суперечності є збагачення змісту курсу новітніми Інтернет-технологіями, залучення студентів до використання веб-ресурсів, розвинення так званої «digital literacies» або мовленнєвої грамотності.

Матеріали та методи: Вже декілька десятиліть тема використання мультимедійних засобів в методичних та педагогічних аспектах вивчення іноземних мов є актуальною та стає об'єктом дослідження в наукових працях таких вчених як Є. Г. Азімов, Є. С. Полат, Дж. Уільямс, П. Нейшеу, Дж. Гармер, Б. Блекстоун, Дж. Спірі, Дж. Джейкобс, С. Глогофф, Е. Макінтош, тощо. За основу даного дослідження були взяті матеріали попередніх конференцій, статті та наукові доробки вітчизняних за зарубіжних авторів, інтернет-ресурси.

Результати дослідження: Блог (англ. blog, від web log — «мережевий журнал чи щоденник подій») — це персональний веб-сайт, головний зміст якого — записи, зображення чи мультимедіа, що регулярно додаються, оновлюються їх авторами. Частіш за все блоги є безкоштовними й відкритими для широкого доступу, що дає змогу виконувати головну мету блогування – розповсюдження інформації серед широкого кола людей, залучення нових «followers» або читачів до поданої проблеми. Нині відомі різні види блогів, які поділяються за тематичною націленістю, контентом, за кількістю авторів, тощо. Авторами навчальних блогів в межах університету можуть бути як групи студентів, так й окремі студенти й безпосередньо самі

викладачі.

Головною особливістю блогів, за Е. Макінтош, є розмовний, невимушений стиль вивчення матеріалу або його закріплення. Відомо, що однією з найсуттєвіших аспектів ведення заняття з вивчення іноземної мови є його націленість на комунікативну спроможність студентів, а саме розвиток іншомовної лексичної компетентності, загальної мовної усвідомленості («language awareness») або вміння використовувати вивчені лексичні одиниці під час дискурсу та ведення ділової переписки. Блог виконує комунікативну функцію й дає змогу контактувати з авторами блогу, залишати «feedback» або відгук, задавати питання та ділитися власним досвідом знаходячись в різних кінцях світу, тим самим підвищувати культурну обізнаність, розширювати кордони світобачення.

Наразі існують блоги, які будуть корисними як студентам різних рівнів володіння мовою для підготовки домашнього завдання з дисципліни Ділова іноземна мова, так й педагогам для проведення інтерактивних занять з обраної дисципліни. Доцільним є висвітлити деякі з них:

Сайт <https://quizlet.com/> надає можливість вивчати й тренувати англійську ділову лексику за допомогою так званих «definitions» або визначень поняттю, що дає змогу дізнаватися значення слова без його перекладу, тим самим формує спроможність перефразувати або пояснити слово у разі необхідності під час ведення розмови з бізнес-партнерами. Також цей сайт стане в нагоді педагогам для створення вправ поєднання слів з їх дифініціями («Match the words with their definitions»), визначення поняттю («Give the definition to the following words»), тощо.

Гронування – вид діяльності, що допомагає учневі зрозуміти зв'язки й поняття окремих слів, які складніше зробити під час застосування традиційних методів навчання. Створення «spidergram» або асоціативного грона вважається ефективною вправою для розширення словникового запасу й розвинення логічного мислення. Сайт <http://graphwords.com/> надає змогу вводити слово й отримувати поєднані з ним слова для більш детального

вивчення лексичних одиниць.

Зміст сайту <https://www.thoughtco.com/> наповнений величезною кількістю статей з бізнес-тематики, порад та рекомендацій щодо ведення ділових відносин, цікавих та корисних вправ для засвоєння ділової англійської мови, які стануть в нагоді як студентам так і викладачам для підготовки вправ з читання та письма.

Бізнес-кореспонденція є невід'ємною частиною ведення бізнесу. Сайт <http://www.writing-business-letters.com/> присвячений розгляду особливостей складання ділових листів та має приклади офіційних листів з різних тем. Також на сайті пропонуються сім безкоштовних занять з ведення бізнес переписки.

Сайт <http://www.businessenglishresources.com/> оснащений ресурсами для засвоєння не тільки лексичного матеріалу, а й граматичних особливостей ділової англійської мови. Різноманітні вправи розміщені на сайті дають змогу закріпити вивчений матеріал на практиці.

Відомо, що для більш поглибленого вивчення мови рекомендується читання текстів в оригіналі. Тим не менш для студентів немовних вузів доцільним є читання адаптованих до їх рівня наукових матеріалів. Особливістю сайту <https://breakingnewsenglish.com/> є те, що подані тексти є актуальними новинами світу в різних сферах зокрема й в бізнесі. Після кожного з висвітлених варіантів текстів подаються граматичні вправи, аудіювання та інші види вправ.

Висновок: Блоги відкривають нові можливості для вивчення та засвоєння нового матеріалу студентами, сприяють кращому осмисленню особливостей ділової англійської лексики та граматики, стимулюють пізнавальну активність. В той же час інформація навчальних блогів стане в нагоді викладачам для підготовки та проведення інтерактивних занять, а створення власного блогу дасть можливість наповнювати його в межах окремої дисципліни й коригувати, спрямовувати та поглиблювати навчання студентів.

Література:

1. Blackstone B. Blogs in English language teaching and learning: Pedagogical uses and student responses [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nus.edu.sg/celc/publications/RETL62/01to20blackstone.pdf>
2. Colpaert, J. Sustainability and research challenges in CALL. Plenary talk at WorldCALL Glasgow.
3. Laufer B., Meara P., Nation P. Ten Best ideas for teaching vocabulary // The language teacher. – Volume 29, Number 7 – 2005. – 3 – 6.

ЗАДОВОЛЕННЯ ПОТРЕБ У ХАРЧУВАННІ: ПРОБЛЕМА ПОЛІТИЧНО-КОРЕКТНОГО ВИБОРУ

Дужик Н.С.,
старший викладач кафедри ділової
іноземної мови та міжнародної комунікації
Національного університету харчових
технологій

В українських наукових джерелах поняття «політичної коректності» ґрунтовно осмислене у філософському, політологічному та соціокультурному аспектах. У центрі уваги українських мовознавців Н. Валуєвої, О. Завадської, О. Сабан, О. Світельської – опис основних груп лексики, які зазнали переосмислення внаслідок укорінення у західному суспільстві ідей гендерної та расової рівності, толерантного ставлення до людей з нетрадиційною сексуальною орієнтацією, з відмінностями у фізичному та психічному розвитку. У класифікації перейменувань потрапили також назви на означення віку, зовнішнього вигляду, соціального статусу, національностей, професій, а також негативних суспільно-політичних та економічних виявів.

Разом з тим, поняття політичної коректності широко обговорюється

викладачами вищих навчальних закладів [1], адже теперішні студенти використовують різні можливості для міжнародного спілкування – від соціальних мереж до програм обміну. Тільки обізнані зі сучасною комунікативною практикою мовці здатні правильно інтерпретувати зміст політично-коректних висловлювань. Доступ до наукової інформації та зарубіжних ЗМІ уможливорює глибоке розуміння сучасного світу та його проблем.

З-поміж глобальних викликів людства проблема продовольчої забезпеченості різною мірою уражає світові популяції, однак наявна практично в усіх країнах світу. Найбільш гостро вона проявляється в африканських країнах, розташованих південніше Сахари та в Південній Азії, де населення голодує. У економічно розвинутих країнах є соціальні групи людей з низьким рівнем споживання, однак від недоїдання, а тим більше від голоду вони не страждають. Громадяни різних країн світу мають неоднаковий доступ до життєво важливих продуктів харчування, а проблема продовольчої забезпеченості вирішується з огляду на особливості національного агрогосподарювання.

На підставі аналізу наукових джерел та публікацій у ЗМІ можна стверджувати, що стан продовольчого забезпечення як в Україні, так і за кордоном часто висвітлюється з позицій зацікавлених сторін – міжнародних чи правозахистних організацій, державних установ, агрокорпорацій, дрібних та середніх виробників, сімейних фермерських господарств, споживачів. Захищаючи інтереси своєї спільноти, її представники часом вдаються до маніпулювання суспільною думкою через замовчування або пересмикування фактів, підміну термінологічних понять. У такий спосіб вони відволікають увагу від упровадження невігідних для них економічних заходів, нав'язують сумнівні схеми ведення бізнесу у гонитві за прибутками чи передчасні та недалекоглядні програми розвитку. Така комунікативна практика суперечить принципам політичної коректності.

Зарубіжні дослідники зазначають, що серед лексики, за допомогою

якої описують продовольчу проблему, пейоративи, як правило відсутні. Однак, у виборі слів і виразів варто зважати на історію їхнього вживання, а також термінологічні та політичні конотації. На думку авторів посібника *A Progressive's Style Guide*, англійські слова *hunger* та *famine* (голод), вживаючися без потреби, є суперечливими і навіть шкідливими [2]. Адже *famine* (голод) – це п'ята і остання стадія продовольчої незабезпеченості, на якій 30% дітей страждає від екстримального недоїдання, а 1 з 5-ти домогосподарств відчуває гостру нестачу продуктів харчування. Цим технічним визначенням експерти керуються у оцінці критичності ситуації – і тільки за тяжкої продовольчої кризи декларують голод. Зовсім не такою була ситуація у деяких африканських країнах у 80-90 рр. минулого століття, коли агенції з гуманітарної допомоги перебільшували масштаби лиха з добрими намірами.

Разом із загальнопоширеними номінаціями осіб, що страждають від голоду – *the hungry, the famished, the starved*, до ЗМІ потрапляють терміни, узвичаєні у законодавчих, наукових джерелах, а також у документах сільськогосподарських спільнот, міжнародних та громадських організацій, причетних до вирішення проблеми продовольчого забезпечення. Зокрема, особи, що страждають від голоду, паралельно номінуються у ЗМІ як *food-insecure people*. Такий відповідник викликає спротив у читачів, необізнаних зі спеціальною термінологією, адже для них є незвичним і недоречним термін який, на думку Laurel Beechey, дозволяє решті світу згладжувати суперечності, аби не почуватися погано [3].

У курсах іноземної наукової мови варто зважати на відмінності у інтерпретації тих самих термінів у різних мовах, а особливо у випадках, коли відбувається стилістична заміна з міркувань політичної коректності. Лексичний запас студентів повинен поповнюватися різностильовою лексикою, яка сприятиме розвитку їхньої комунікативної компетентності. Обізнаність з проблемою політичної коректності мотивуватиме їх відповідально ставитися до власних висловлювань, стимулюватиме їхній

інтерес до міжнародного життя, а також спонукатиме до осмислення культурно-політичних процесів у власній державі.

Література:

1. Doghonadze N., Çepic Ş. Politeness of Discourse and Vocabulary Teaching [Electronic Resource] / N. Doghonadze, Ş. Çepic // IBSU Scientific Journal. – 2008. – V. 2 (1). – pp. 115-127. Mode of access: <<https://journal.ibsu.edu.ge/index.php/ibsusj/article/view/33>>.

2. A Progressive's Style Guide [Electronic Resource]. Mode of access: https://s3.amazonaws.com/s3.sumofus.org/images/SUMOFUS_PROGRESSIVE-STYLEGUIDE.pdf

3. Beechey, Laurel. The World is a Stage [Electronic Resource]. Mode of access: <http://www.tillsonburgnews.com/2016/11/25/the-world-is-a-stage>

УЧАСТЬ УКРАЇНИ У МІЖНАРОДНИХ ОСВІТНІХ ПРОГРАМАХ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Калюжна Ю.А.,

викладач кафедри ділової іноземної мови
та міжнародної комунікації
Національного університету харчових
технологій

Освітня програма – опис алгоритму рішення певної освітньої задачі, тоді як освітній грант – це певний грошовий ресурс, який спрямований на фінансування певних наукових, науково-дослідних, науково-технічних чи освітніх завдань. Вони лише частина від освітньої програми і частіш за все окремо не існують. Освітню програму та освітній грант не можна ототожнювати: освітня програма це певний алгоритм вирішення наукових задач, тоді як грант – це лише супутній атрибут даного алгоритму. Особливим видом освітніх послуг є міжнародні освітні програми. Вони передбачають, що їх учасниками можуть бути представники різних країн та

дозволяють забезпечити мобільність навчання, обмін досвідом між викладачами, залучення навчальних закладів до міжнародного освітнього простору, а також постійне підвищення рівня освіти. Розглядаючи освітні гранти та програми у контексті євроінтеграції та Болонського процесу варто зазначити, що вони значно розширюють можливості мобільності студентів та викладачів. Конкурсна основа багатьох освітніх грантів урівнює можливості українців та європейців, дозволяє українцям спробувати себе і розкрити свій інтелектуальний потенціал[1].

Українська освітня система стає все більш адаптованою до європейських стандартів. У 2014 році затверджено Національну рамку кваліфікацій, яка визначає рівні вищої освіти: початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти; перший (бакалаврський) рівень; другий (магістерський) рівень; третій (освітньо-науковий) рівень; науковий рівень, а також відповідні до них ступені: молодший бакалавр; бакалавр; магістр; доктор філософії; доктор наук. Ці рівні та ступені відповідають європейським[1]. Адаптація розширює можливості України на міжнародній освітній арені [2,3]. Нові українські рівні та ступені вищої освіти значно спрощують взаємодію в рамках Болонського процесу та вирішують ряд питань відповідності українських документів про освіту європейським стандартам.

Варто розглянути особливий вид документу - Профіль програми. Він є надзвичайно важливим документом, який визначає суть, цілі, мету та характеризує програму. Профіль програми також визначає програмні компетентності, які студент набуває в ході програми та уточнює результати навчання. Важливим пунктом є вказівка на особливості освітньої програми, адже саме її особливість і відсутність еквівалентів визначає успіх існування програми та її конкурентоспроможність. У міжнародних освітніх програмах цикли/рівні програми вказують одразу в трьох рамках кваліфікацій: FQ-EHEA, EQF-LLL і Національній рамці кваліфікацій, це дозволяє узгодити освітні стандарти. При створенні міжнародних освітніх програм враховується компетентісний підхід, суть якого полягає у зміщенні акцентів з

процесу на результати навчання, а також змінах в ролі викладача, в концентрації уваги на навчанні та його організації, інтенсивності програм та методів оцінювання.

Проаналізувавши європейські програми, які діють на території України, ми можемо зробити висновок, що наша країна має всі передумови для входження в європейський освітній простір. Програма Темпус спрямована на реформи у сфері управління вищою освітою, а також на підтримку зв'язку між наукою та суспільством. Програма Еразмус Мундус приділяє значну увагу питанню освіти в глобалізованому та полікультурному світі. Програма Жака Моне має широке коло діяльності, але при цьому більшість спрямована на вивчення питання євроінтеграції та розробку інтегрованої академічної мережі зі спільним планом проведення досліджень і багато дисциплінарної взаємодії навчальних дисциплін, пов'язаних з європейською інтеграцією. Всі програми є відкритими для України[1, 4, 6].

Щоб залучення України до сфери міжнародних освітніх програм відбувалось найбільш ефективно, необхідно вжити таких заходів:

1) Скоригувати спрямованість освітнього процесу. Сьогодні мета педагогів – навчити самостійно отримувати знання. Людина, яка вміє навчатись самостійно, зможе навчатись безперервно, знаходячи та засвоюючи інформацію.

2) Модернізація освіти. Освіта вимагає виховання людини як серйозної особистості, яка має власну точку зору. Це говорить про необхідність дотримання у педагогіці толерантної позиції, яка дозволить враховувати природні здібності і психологічні особливості кожної особистості.

3) Оновлення матеріально-технічної бази навчального процесу. Це дозволить вирішити питання ефективності вищої освіти, особливо в області фізико-математичних та технічних спеціальностей.

4) Здійснення мовного прориву. Мова йде і про знання державної мови і про вивчення іноземних мов, без яких неможлива участь в

міжнародних освітніх програмах. Пріоритетними серед іноземних мов мають стати: англійська, німецька, французька та іспанська мови [5].

5) Вивчення попиту на спеціалістів в тій чи іншій галузі дозволить знищити проблеми безробіття, а також зменшити кількість працівників-аматорів, які працюють не за спеціальністю, а значить – правильно розподілити кошти: держава не витратить грошей на підготовку спеціаліста, який не планує працювати за спеціальністю. Розробка вузькопрофільних програми забезпечить конкретне глибоке знання дисциплін. Підвищення стандартів якості вищої освіти, а також підвищення рівня складності університетських вступних випробувань[4].

Література:

1. Андрущенко В. Академічна мобільність: проблема реалізації в Україні і в світі / В. Андрущенко, В. Молодиченко // Вища освіта України. – 2010. – № 1. – С. 34-42.

2. Козьменко С. Виклики на шляху інтеграції у міжнародний науковий простір / С. Козьменко // Вища освіта України. – 2014. – № 3. – С. 24-29.

3. Куклін О. Стратегічні пріоритети розвитку вищої освіти України / О. Куклін // Вища школа. – 2012. – № 8. – С. 28-36.

4. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки. Проект // Вища школа. – 2013. – № 2. – С. 86-106.

5. Яковлева О. Мовна компетенція студентства та мовна ситуація в українських ВНЗ у контексті наближення України до європейського освітнього простору / О. Яковлева // Вища освіта України. – 2010. – № 4. – С. 24-30.

6. Яновські А. До чого схиляє нас світ? Освітні тенденції в розвинутих країнах // Педагогіка в учительській, – WSiP, Варшава, 2000, С.19.

**ЗАСТОСУВАННЯ ТРЕНІНГОВИХ
МЕТОДИК ДЛЯ ФОРМУВАННЯ**

**ІНШОМОВНОЇ ДІЛОВОЇ
КОМУНІКАЦІЇ МАЙБУТНІХ
МЕНЕДЖЕРІВ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС
ФОРМУВАЛЬНОГО ЕТАПУ
ЕКСПЕРИМЕНТУ**

Качмарчик С.Г.,

старший викладач кафедри англійської філології Національного університету біоресурсів і природокористування України

Формування комунікативно-мовного компонента культури професійного спілкування майбутніх менеджерів зовнішньоекономічної діяльності під час формувального етапу експерименту передбачало не лише розвиток умінь і навичок володіння рідною мовою, а й доповнювалося застосуванням тренінгових методик для формування іншомовного ділового спілкування. Мета тренінгів: 1) підвищити мотивацію студентів до формування іншомовної компетентності в професійній сфері; 2) закласти основи розвитку іншомовної компетентності студентів, зокрема особистісних якостей, необхідних для здійснення ефективної іншомовної комунікації у професійній діяльності.

Одним із першочергових завдань експериментального навчання було поповнення лексичного запасу з тематики ділового спілкування англійською мовою. З цією метою кожним студентом упродовж усього періоду навчання складався словник, куди вносилися нові слова, словосполучення, аббревіатура, пов'язана з тематикою ділового спілкування. Особлива увага нами приділялась вивченню мовних моделей, що вживаються в діловому

спілкуванні з метою вираження комунікативних намірів, а також формулювання власної думки.

Студенти залучалися до групових форм роботи, а саме: дискусій, дебатів, ігор, конференцій. Зрозуміло, що природну мову стимулює потреба в реальному спілкуванні. І саме висловлювання студентів у процесі бесіди при обговоренні будь-якого питання, набувають природного характеру, якщо спільна діяльність організована в рамках групового спілкування. Індивідуальні завдання виконувалися самостійно кожним студентом на основі: опрацьованої наукової літератури за формою тезового викладу індивідуально-наукових повідомлень з подальшим обговоренням на занятті; тестових діагностичних методик, оформлених у вигляді зведеної таблиці результатів самодіагностики; творчої роботи за планом.

Згадуючи етапи формування іншомовного ділового спілкування у майбутніх менеджерів ЗЕД за допомогою тренінгових методик, слід зазначити, що на *орієнтувально-мотиваційному* етапі пропонувалося застосування таких дидактичних засобів як: анкетування, тестування; обговорення епіграфа до теми; перегляд відео сюжету за темою; створення концептуальних карт, асоціограм, кластерів на основі ключових термінів. Саме ці дидактичні засоби допомогли учасникам педагогічного процесу адаптуватися до навчальної діяльності.

Анкетування майбутніх фахівців здійснювалося з метою виявлення їх загальних та рубіжних цілей, очікувань від практичних занять, рівня усвідомлення значущості поставленої проблеми, ступеня ознайомлення з принципами міжкультурної грамотності, міжнародними нормами та правилами регулювання економічної діяльності тощо. Тестування студентів проводилося з метою виявлення рівня як практичних знань, умінь і навичок майбутніх менеджерів, так і прогалів у певних аспектах теми, що вивчалась.

Отримані результати анкетування та тестування стали цінним орієнтиром для викладача і студента, оскільки на їх основі підбиралися і відповідним чином адаптувалися дидактичні засоби. Опрацювання ключових

термінів, обговорення епіграфа й відео сюжету уможливили розуміння студентами власного рівня підготовленості до вивчення теми, її значущості, необхідності вдосконалення наявних знань, а також підвищували інтерес і мотивацію студентів до навчання. Створення концептуальних карт, соціограм, кластерів сприяло поглибленому проникненню студентів у сутність основних понять, формуванню системного мислення.

На *пізнавально-інформаційному* етапі використовувалися: читання текстів професійного спрямування: детальне, оглядове, селективне, орієнтовне; співставлення приказок та прислів'їв різних культур з відповідними поясненнями та ілюстраціями; розпізнання за поданими ознаками типів національних культур; класифікація національних культур за спільними характеристиками. Виконання вправ у групах, командна робота при обговоренні варіантів розв'язання задач викликали позитивні почуття співпереживання і схвалення, розвивали гуманістичну установку на спілкування, готовність до іншомовної професійної комунікації.

На *навчально-імітаційному* етапі проводилась наступна робота: наведення прислів'їв або приказок, властивих певним національним культурам; визначення основних понять («культура», «стереотипи», «узагальнення») із застосуванням «мозкового штурму»; пошук і відбір інформації для презентації; проведення дебатів, брифінгів, евристичних бесід із метою набуття порозуміння у розв'язанні професійних проблем; дискутування із застосуванням прийому «навмисна помилка»; підготовка презентацій, публічних виступів із метою обґрунтування власної позиції до поставленої проблеми; написання ділових листів, резюме, анотацій тощо.

Аналітико-коригуючий етап охоплював: аналіз засобів комунікації (вербальних, невербальних, паравербальних, екстралінгвістичних); рольову гру; проектну роботу; самооцінку діяльності із застосуванням різнокольорових карток; «веселку думок»; підбиття підсумків у вигляді діаграм, таблиць; запитання для рефлексії щодо рівня засвоєння навчального матеріалу.

На основі зазначених дидактичних засобів студенти мали змогу формулювати гіпотези, виправляти помилки, обговорювати альтернативні варіанти розв'язання задач. Про позитивний результат проходження попередніх етапів навчальної діяльності свідчили уміння конструювати моделі адекватної поведінки в ситуаціях міжкультурних конфліктів, надання переваги компромісній стратегії та співробітництву, здатність викликати почуття гуманності, толерантності, емпатійності.

THE ROLE OF CALL METHOD IN TEACHING LANGUAGE

Kovalova O.

викладач кафедри ділової іноземної мови
та міжнародної комунікації
Національного університету харчових
технологій

Kovalska N.

National Technical University of Ukraine
«Ihor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»

The objective of this report is to raise awareness on Computer Assisted Language Learning method in the process of teaching language for specific purposes. Using computer programs is vital not only for gaining language skills, but also learning the subject and social interaction among students.

Key words: *CALL method, language for specific purposes, digital technologies, innovations.*

It is clear that society is now at a time in human development where digital technologies are making an increasingly significant contribution to language learning in many parts of the world and there are established and high profile journals and conferences where research is presented and discussed. These digital technologies are widely used in teaching and learning foreign languages. One of the ways to aid the process of teaching by means of technologies is computer

assisted language learning (CALL). [1,175]

CALL is a broad, well developed and diversifying field which makes it possible for teachers to more easily provide the necessary engagement with language that allows learners to improve their skills in ways that have proved very difficult in the past. CALL system has great impact on ELT system nowadays, and this impact gradually increases with time.[1,176]

The first area touched by using computer was writing. The invention of word processor made the process of writing more effective both for teachers and students. The affordances of the word processor allow the teachers and learners to work towards a text that is both longer than they would normally create when handwriting, more accurate, both because of the correction tools, but also because it is so much easier to go back and correct text. A text which in its final printed form does not show the mistakes that have been made along the way, without having to completely re-write it, and where the engagement in the ideas is of a higher standard, the higher cognitive skills development.

Another extremely helpful tool for both learning and teaching was appearing of the Internet. With the development of the first stages of the Internet and into the Web 2.0 world we now inhabit, research about text has continued to change and develop, reflecting the nature of the tools and their affordances. Each one of these changes sees a modified relationship between the world of ELT and the world of technology; we see new developments at these boundaries. We see an increasing emphasis on collaborative writing either within classes, or across classes, i.e. between different schools, or different countries. Also invention of wiki and Google has become a great leap in cognitive processes while teaching. Teachers have access to authentic sources of information not only concerning the language being taught, but also the subject in cases when the process refers to teaching foreign language for specific purposes such as business, technical, etc.

Moreover, teachers can find and log on special sites which provide collaboration with their colleagues all over the world and exchange worksheets on the topics needed.

Even more opportunities in teaching have appeared with the use of PowerPoint. This enables teachers to create visuals necessary to deliver information in a clearer and easier way, which facilitates understanding of a subject as well as helps students to get the area of a language being delivered.

Youtube channels have become sources of data, highly estimated by teachers since they can provide appropriate visual information both on the subject and the structures of a language being taught, as it involves students' visual, listening, evaluating skills at the same time.

Finally, development of Skype has brought significant opportunities for teachers and students. Both of these groups have achieved the chances to improve their speaking skills through live communication with people across the borders. Moreover, teachers have obtained more opportunities for their professional self-development via webinars provided by communities all over the world.

In conclusion, it can be said that the increased use of technological cultural artefacts has enabled teachers and students to more readily afford the conversations necessary around input texts that help to create opportunities for languaging. They are able to take tools that have been created in other domains of the language learning field, languaging and process writing, and bring these together with technical cultural artefacts like Skype, virtual worlds, word processors, wikis, blogs and many others to improve language development and our understanding of language development. By viewing the field of CALL and its relationship with other parts of the language teaching world through the lens of third generation activity theory and tracing some of its cultural history, people have seen important developments in our understanding of the roles that innovative technologies are playing in altering how we do language learning in the 21st century. The roles that they are playing are making a significant and important contribution to the development of the field and will make a real difference to how they understand language learning and the role of CALL within it. [1, 185]

References

1. Gary Motteram, Innovations in Learning Technologies for English Language

Teaching, London – 2013, С.- 175-186

2. Pete Sharma, Controversies in Teaching Business English, <https://www.teachingenglish.org.uk/article/controversies-business-english>

ДО ПИТАННЯ ПРОБЛЕМ У НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ ЗВО РОЗМОВНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Ков'ях І.І.

старший викладач кафедри іноземних мов
Харківського державного університету
харчування та торгівлі

В останній час, що пройшов під знаком інтересу до досліджень структури мови, лінгвісти, а услід за ними і методисти підкреслювали важливість структурно-систематичного підходу до вивчення мови. Але чим далі розвивалися дослідження мовної структури, тим більше лінгвісти наближалися до проблеми граматичності, або прийнятності, мовних фактів, тобто по суті справи, до проблеми норми мови. З іншого боку, аналіз помилок, які роблять студенти, демонструє, що велика частина цих помилок припадає на явища, що відносяться саме до системи мови. При вивченні рідної мови переважна більшість помилок є помилками нормативного характеру. Помилки в іноземній мові, в більшості своїй, також відносяться до норми. Такими є помилки у вживанні дієслів, в узгодженні, словосполученнях, в порядку слів і багато ін.

У сучасному мовознавстві розрізняють два основні аспекти поняття мовної норми – об'єктивну мовну норму, загальноприйнятну в даному колективі форму мовних засобів, і оцінну, аксиологічну норму, яка встановлює правильність або неправильність об'єктивних норм, що змагаються. Цій відмінності у загальних рисах відповідає розрізнення описової (об'єктивної) і приписуючої (суб'єктивної) норм.

Поняття об'єктивної норми співвідноситься з поняттями системи і

структури мови. Система – сукупність елементів даного мовного рівня, зв'язаних між собою певними стосунками, функціональними опозиціями, структура – відношення елементів різних рівнів і планів (наприклад, плану що означає і того, що означається). Норма – загальноприйняті реалізації елементів системи (структури), закріплена форма елементів, що протиставляються. Наприклад, місце прямого і непрямого доповнень, виражених іменником, в англійській мові відноситься до системи: можна вибрати розташування, при якому зміниться зміст вислову, переміститься логічний наголос.

Відмінності між двома нормами – об'єктивною і аксіологічною – є істотними для викладання, а також для роботи з інформантами – носіями мови. У першому випадку ставиться запитання: чи можна так взагалі сказати на даній мові? У другому: чи добре так сказати в даному випадку, в даній ситуації? Нерідко мовний факт, прийнятний в плані об'єктивної норми, не виходить за межі граматичних можливостей мови, є неприйнятним в аспекті аксіологічному. Аксіологічна норма має велике значення при відборі матеріалу для навчання. Вона ставить питання про те, які факти мови з точки зору їх стилістичного рівня слід вводити в викладання, чи слідує, наприклад, давати студентам явища, властиві розмовній мові, або просторіччю, або, навпаки, «високому стилю».

Полегшення володіння нормою може йти дорогою толерантності, тобто терпимості до її порушення.

Можна виділити три типи толерантності, які в цілому відповідають явищам системи, диспозитивної норми і імперативної норми: об'єктивна толерантність по відношенню до незначних розбіжностей в значенні форм і слів, об'єктивна толерантність при розбіжності в самій нормі, суб'єктивна толерантність, коли має місце реальне порушення певних явищ імперативної норми, але ми як би «проходимо повз», не помічаємо цього порушення.

Слід підкреслити, що допущення толерантності не відмінюють існуючих правил, які продовжують фігурувати в словниках і граматиках, викладатися

студентам, але лише дозволяють не враховувати відповідні помилки. Та все ж ці положення полегшують користування правилами на практичному розмовному рівні, що пробиває пролом у суворості норм і відкидає пуристичний підхід до мови.

При вивченні іноземної мови необхідно продумати правила толерантності, які повинні визначатися рівнем і завданнями навчання. Підкреслимо на закінчення, що не дивлячись на те, що толерантність є одним з істотних способів полегшити засвоєння складної і примхливої норми мови, що вивчається, вона зовсім не означає «лаксизма» – всепрощаючого пропущення будь-якої помилки в мові.

Література:

1. Partridge E. Usage and Abusage. – Hardsmondworth, 2003.
2. Povey J., Walshe I. An English Teacher's Handbook of Educational Terms. – London: Longman, 2004.

ВИКОРИСТАННЯ SKYPE ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Кияшко О.В.

старший викладач кафедри ділової іноземної мови та міжнародної комунікації Національного університету харчових технологій

Сучасний світ, сучасні технології, сучасні методи та засоби, сучасна людина та її світ. Світ, який постійно змінюється і розвивається. Спілкування, як ковток повітря, є нагальною потребою. Діалог з усесвітом - не видумка, а щоденна необхідність. Знання іноземної мови, в такому контексті, як вміння ходити і писати. Методи вивчення та навчання

відображають сучасні тенденції розвитку науки і техніки у світі.

Використанням комп'ютерних технологій при вивченні мов вже нікого не здивуєш. Майже кожного року з'являються нові додатки та інструменти.

Skype (скайп) було впроваджено у 2003 році, як «бесплатное программное проприетарное обеспечение с закрытым кодом, обеспечивающее текстовую, голосовую и видеосвязь через Интернет между компьютерами». [1] Згідно статистичним даним 30 мільйонів людей користуються скайп у світі кожного місяця [2].

Скайп дає можливість вивчати іноземні мови більш ефективно та економічно. Розглянемо переваги та недоліки процесу.

До переваг ми відносимо:

- доступність;
- географічна незалежність;
- цілодобовість;
- різноманітність;
- функціональність;
- варіативність.

До недоліків можна віднести:

- технічні проблеми (відсутність зв'язку з інтернетом, тощо);
- вартість обладнання (при необхідності масового використання).

Технічні характеристики та можливості роблять процес вивчення та навчання іноземних мов доступнішим, різноплановим, цікавішим та більш вмотивованим. Кількість учасників процесу, місце та час не є перешкодами, а, навпаки, стають перевагами. Навчання переноситься в інший вимір і скайп дає можливість зробити його саме таким, який підходить для вас.

Література:

1. Skype. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://ru.wikipedia.org/wiki/Skype>
2. Amazing Skype Statistics and Facts. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://expandedramblings.com/index.php/skype-statistics/>

3. Герасименко Т.Л., Будник Е.А. Опыт использования технологии Skype как эффективного средства формирования и совершенствования коммуникативной языковой компетенции // Интернет-журнал «НАУКОВЕДЕНИЕ» Том 7, №3 (2015)
<http://naukovedenie.ru/PDF/46PVN315.pdf>

**ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ
УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ ПІД
ЧАС РОБОТИ З ІНОЗЕМНИМИ
СТУДЕНТАМИ У ПРОЦЕСІ МОВНОЇ
ПІДГОТОВКИ**

Лазарєва В. В.,
старший викладач кафедри іноземних мов
Харківського державного університету
Харчування та торгівлі

Одним із основних критеріїв престижу вищого закладу освіти є міжнародна діяльність, яка полягає в залученні іноземних студентів до навчання в Україні. Проте цей процес ускладнюють конфлікти різного характеру, що виникають під час адаптації іноземного громадянина до нового соціального та навчального середовища. Шляхи усунення цих протиріч у роботі з іноземними студентами є важливими для адміністрації закладу, викладачів та самих студентів, адже мають безпосередній вплив на якість освіти, що її отримують іноземні громадяни та є актуальними на всіх рівнях навчального процесу.

Завдання дослідження. Вивчення засобів впливу на іноземну аудиторію з метою усунення та попередження конфліктів через комунікацію, зокрема, у процесі мовної підготовки.

Питання комунікативної складової вирішення конфліктів набуває популярності у багатьох сферах суспільної діяльності (маркетинг, бізнес-проекти, політика тощо), адже є важливим інструментом вирішення професійних завдань та досягнення бажаного результату. Особливої

актуальності набуває цей напрямок у сфері навчання, адже ті моделі поведінки, з якими викладач знайомить студента, зазвичай зберігаються і реалізуються у його подальшій професійній діяльності. Для цього викладач як медіатор (посередник) у ситуації конфлікту повинен пояснити студентам і впроваджувати у практику наступні принципи розуміння конфлікту:

- Стратегія поведінки під час конфлікту може і повинна бути конструктивною ...[2];

- Конфлікти необхідні у будь-якій професії, адже вони дають можливість навчитися та отримати безцінний досвід роботи з людьми і над собою;

- Мова як ніякий інший засіб, є провідним джерелом вирішення протиріч (вербальна та невербальна комунікація, що дає змогу сторонам конфлікту зрозуміти самих себе та оточення);

- Управління конфліктом – необхідна умова професійного успіху;

- Здатність не лише слухати, а й почути співбесідника – шлях до успішних, безконфліктних переговорів;

Уміння «почути» передбачає вміле користування мовними засобами, елементарне уявлення про стилі спілкування. Враховуючи, що «кожен комунікативний процес складається зі змістового аспекту (інформація, яку хочуть повідомити) і аспекту ставлення» ...[3, с.17] (як ставитися до цього повідомлення), дуже важливо для викладача пояснити, яка тональність і лексика притаманні конкретному стилю мовлення та ситуації спілкування. Наприклад, студент говорить іншому : « Ти отримав «відмінно» за контрольну роботу!» (зміст), і при цьому сміється (ставлення). Той, кому адресована ця інформація, здогадується, що з ним жартують. Ставлення може виражатися за допомогою змісту повідомлення, його структури. Позитивні повідомлення, як-от: « У мене є...», «Я хочу...», «Я думаю...», «Це...» сприяють встановленню контакту, зменшенню протиріч, тоді як негативні (безособові, формальні): «Сказали...», «Ти...» («Він/Вони...»), посилюють бар'єр у спілкуванні.

Таким чином, педагогічне управління конфліктами [1] в мультикультурному середовищі полягає в умінні викладача(медіатора) розумно контролювати цей процес, а не керувати його учасниками; позитивні зміни у спілкуванні групи, що досягаються шляхом спільної цікавої діяльності (спільні заходи, де учасники – представники різних культур; поза аудиторна діяльність – відвідання закладів культури, мистецтва, яка завжди згуртовує, бо тут відсутня атмосфера суперництва, яка часто є на занятті). Основні складові технології педагогічного управління конфліктом – ознайомлення (у спрощеній формі) студентів із способами поведінки в умовах конфлікту та виховання у них антиконфліктного мислення (на прикладі простих для розуміння оповідань та їх подальшим обговоренням з урахуванням думки кожного студента).

Таким чином, конфлікти є невід’ємною складовою будь-якої діяльності (навчальної, професійної, особистої). Конфліктологічна компетентність [1] викладача є необхідною умовою високої якості засвоєння знань іноземними студентами. Важливу роль у формуванні вміння іноземних студентів розв’язувати конфлікти які супроводжують їх повсякчас, є мовна підготовка, яка допомагає у виборі мовних засобів для вирішення або й уникнення конфлікту.

Література:

1. Анцупов А.Я. Словарь конфликтолога/Анцупов А.Я., Шипилов А.И. – 2-е изд. – СПб.: Питер, 2006. – 528 с.
2. Белинская А. Подготовка педагога к работе с конфликтами//Высшее образование в России. – 2004. – № 11. – С.96 – 98.
3. Мерманн Э. Коммуникация и коммуникабельность.Практические рекомендации для открытой коммуникации / Э. Мерманн. – Х: Изд-во гуманитарный Центр, 2015. – 260 с.

**ROLE-PLAYING IN FOREIGN
LANGUAGE LESSONS AS A MEANS OF
COMMUNICATIVE CULTURE**

FORMATION FOR FUTURE SPECIALISTS IN THE FIELD OF MANAGEMENT

Малик Ю.І.,
старший викладач кафедри ділової
іноземної мови та міжнародної комунікації
Національного університету харчових
технологій

The last years in the higher education system of Ukraine, much attention is paid to the formation of a communicative culture of future specialists, especially in the field of management. The high level of communicative culture as well as knowledge of a foreign language becomes one of the most important indicators of the level of qualification of a modern specialist in any field. Therefore, the organization of the educational process in the course of studying the discipline "Business Foreign Language" should be aimed at achieving this goal.

Today, the popularity of using role-playing games in foreign language lessons is increasing in order to simulate real-life situations of communication, the formation of communicative skills, professional competence and increase motivation for learning a foreign language.

Role Playing is one of the active methods of training aimed for developing and improving practical skills and abilities of students of professional character, as well as role playing is considered as a "form of control, during which the formation of basic communicative skills and abilities, readiness and ability to intercultural communication are checked." [1, 144].

There are several functions of the role-playing. Being a model of a certain professional activity in the conditions of interpersonal group communication role-playing it fulfills the motivational function. Although role playing provides an educational function, because it largely determines the choice of language tools, promotes the development of verbal skills, abilities to express one's point of view or initiatives, helps to find the best solution under certain conditions, simulates communication in different professional situations.

The role-playing technology consists of the following stages: 1. Preparation begins with the development of a scenario and planning the game. 2. At the stage of explanation there should be the formulation of the main goal of the lesson, and also it is necessary to justify the students with the formulation of the problem and the choice of the situation. 3. The third stage is the process of the game. At this stage, students, performing certain roles, play out the situation proposed by teacher. 4. And the last stage is the analysis and generalization. At the end of the game, the teacher, along with the students, conducts a generalization; as well the students exchange their opinions. In conclusion, the teacher ascertains the achieved results, marks mistakes and formulates the final result of the lesson.

Being a model of interpersonal communication, role-playing game calls for communication in a foreign language, providing personal, cognitive activity of students, i.e. role play can be regarded as the most accurate model of communication in a foreign language, as it is an imitation of reality in its most essential features, as in life, intertwined speech and non-verbal behavior of partners.

Thus, role playing, as important forms of teaching a foreign language at universities, not only form, improve and consolidate professional skills, but also stimulate the motivation of students to form and develop their personal communicative culture.

Література:

1. Dubin F. Course design: developing programs and materials for language learning / Fraida Dubin, Elite Olshtain. – Cambridge: Cambridge University Press, 1986. – 194 p.

**ЧОТИРИ МОДЕЛІ КОМБІНОВАНОГО
НАВЧАННЯ
ІНОЗЕМНИМ МОВАМ ТА ЇХ
ЕЛЕКТРОННІ СКЛАДОВІ**

Муравйова О.М.

старший викладач кафедри іноземних мов
Харківського державного університету
харчування та торгівлі

Крупей М.І.

старший викладач кафедри іноземних мов
Харківського державного університету
харчування та торгівлі

Технологія комбінованого навчання представлена чотирма основними моделями: ротаційна модель (Rotation model), «гнучка» модель (Flex model), модель «Змішай сам» (Self-blend model) і оптимізована віртуальна модель (Enriched-Virtual model). Ротаційна модель (Rotation model) – це модель, при якій навчальний час по черзі розподіляється між індивідуальним електронним навчанням і навчанням в аудиторії. При дистанційному виконанні роботи викладач виступає в ролі консультанта.

В рамках розвитку мовленнєвих умінь ротаційна модель є найбільш продуктивною, тому що вона дозволяє найкращим чином скористатися аудиторних часом і присвятити його реалізації полілогічного спілкування, виконавши всі підготовчі етапи в рамках електронного компонента комбінованого навчання. Ротаційна модель, в свою чергу, представлена чотирма варіантами: зміна робочих зон (Station Rotation), автономна група (Lab-Rotation model), перевернутий клас (Flipped-Classroom model) і модель по індивідуальній траєкторії (Individual-Rotation model) [2].

«Зміна робочих зон» (Station Rotation) – переміщення по станціях (мається на увазі розміщення в межах однієї аудиторії ряду «станцій», на яких навчаються пропонуються різноманітні форми роботи (традиційні письмові завдання, робота з викладачем або однокласниками в усному режимі, робота за комп'ютерами з пошуку інформації та виконання онлайн-задач); мета учасників – виконати всі запропоновані завдання,

переміщаючись від станції до станції в вільному режимі і темпі. Електронний компонент комбінованого навчання дозволяє невідкладно ознайомитися з правильними варіантами, а за необхідності проконсультуватися з викладачем.

Перевернутий клас (Flipped-Classroom model) – один з різновидів ротаційної моделі, при якій первісна презентація контенту, інструкцій здійснюється онлайн. В рамках традиційного навчання влаштовуються дискусії, організовуються відповіді на питання, що цікавлять, відбувається усунення прогалин розуміння вивченої теми.

Модель «Автономна група» (Lab-Rotation model) – переміщення з аудиторії в лабораторію – орієнтована на поєднання роботи в межах аудиторії, де викладач пояснює навчаються новий матеріал і / або проводить консультації з виконання завдань і самостійної роботи в комп'ютерні класи, де проходить практичне онлайн-навчання [2]. Подана модель також прийнятна для розвитку мовленнєвих умінь і сприяє розвитку умінь вступити в полілог, реагувати на репліки, надати ініціативу опоненту, відібрати ініціативу, уникнути відповіді, запитати попереднього оратора, повернутися до інформації, змінити напрямок теми і т.ін.

Модель індивідуальної траєкторії (Individual-Rotation model) розраховується певної комп'ютерною програмою або викладачем, у ній визначається індивідуальний розклад студента. Відмінність поданої моделі від інших ротаційних моделей полягає в тому, що для студентів немає необхідності участі у всіх «станціях».

Другий варіант моделі комбінованого навчання – «Гнучка модель» (Flex Model) – більшою мірою націлена на вдосконалення у студентів навичок самостійного навчання і використовує практику роботи над спеціально підібраними завданнями, що відповідають рівню і особливостям кожного конкретного студента в межах лабораторії за індивідуальними комп'ютерами; вони можуть вибудовувати свою роботу самостійно і за необхідності переривати її на консультації з викладачем або одногрупниками, відпочинок

та інші форми діяльності.

Модель «Змішай сам», «Самостійне навчання» (Self-blend model) – передбачає самостійний вибір додаткових курсів до основної освіти. Наприклад, відкриті безкоштовні онлайн-курси MOOCs, коли навчальний контент надається освітніми установами з різних країн світу [1, с. 73]. Запропонована модель може стати успішним доповненням традиційному навчанню, однак вона вимагає більшого рівня самостійності, схильності до самоврядування, цілеспрямованого виконання дій.

Оптимізована віртуальна модель (Enriched-Virtual model) має на увазі поєднання традиційної та онлайн-освіти в процесі вивчення усіх дисциплін. Основною відмінністю такої моделі є те, що студенти мають більш гнучкий графік навчального процесу [2].

Різноманітність моделей комбінованого навчання дозволяє індивідуалізувати процес навчання і знайти відповідні способи його організації, що сприяє розвитку вмінь іншомовного спілкування.

Література:

1. Розанова, Я. В. Технология ротационной модели метода смешанного обучения в неязыковом вузе / Я. В. Розанова // Magister Dixit. – 2014. – № 2 (14). – С.70–76.
2. Heather, S. The rise of K-12 blended learning: Profiles of emerging models / S. Heather [Electronic resource]. – Mode of access : URL: <http://www.christenseninstitute.org/?publications=the-rise-of-k-12-blended-learning-profiles-of-emerging-models>. – Date of access : 17.01.2017.

FOREIGN LANGUAGE LEARNING: ROLE OF MULTIMEDIA TECHNOLOGIES FOR STUDENTS' MOTIVATION

Olga Nikitenko

Senior English Teacher Department of
Foreign Languages for Business and
International Communication National
University of Food Technologies

The rapid integration of Ukraine into the world and European space creates the need for certain changes in the field of education, and especially in the field of teaching foreign languages at higher educational institutions.

When mastering a foreign language students have a number of problems, one of which is a lack of motivation in language learning. Motivation plays a significant role in the process of learning a language. Language teachers cannot effectively teach a language if they do not understand the relationship between motivation and its effect on language acquisition.

For more than 50 years, two terms have been used to categorise motivation in language learning: integrative and instrumental. And these two types of motivation are closely linked.

Integrative motivation is the motivation to learn a language in order to get to know, to be with, to interact with and perhaps become like the speakers of the target language. Children have integrative motivation in acquiring their first language. Instrumental motivation alongside this characterises second language acquisition.

Instrumental motivation is language learning for more pragmatic or practical purposes, such as fulfilling a school requirement, getting a job, getting a promotion in that job, or being able to deal with customers [1].

For university students and young professionals language learning is often motivated by career. In this case, the goal is often based on a credential, such as certificates, university credit, or proficiency exam scores. Again, the motivation here is to land a job or promotion. Language learning is a step in achieving that

goal. In most cases of language learning motivation, we have a mixture of integrative and instrumental influences.

Undoubtedly, the leading role in achieving the ultimate goal belongs to the teacher and mentor. The effectiveness of the work of a foreign language teacher depends on how successfully he can master the idea of modernizing educational process.

One of the modern methods helping in a foreign language acquisition is the use of computer technologies. It opens up access to new sources of information for students, increases their motivation to receive this information in a foreign language, increases the efficiency of independent work, gives new opportunities for creativity.

Introduction of multimedia technologies creates conditions for interactive communication which is the most important component of the educational process.

The most important principles of multimedia learning are as follows: words and pictures are better than words alone; multimedia learning is more effective when learner's attention is focused, not split; the presentation of multimedia content should exclude extraneous and redundant information; multimedia learning is more effective when it is interactive and under the control of the learner; multimedia learning is more effective when learner's knowledge structures are activated prior to exposure to multimedia content [2, p.59-60].

The methodological advantages of learning foreign language using multimedia means are: this method has a greater degree of interactive learning, it allows you to choose the pace and level of tasks, improves the speed of assimilation of grammatical constructions and the accumulation of vocabulary.

By using multimedia technologies, the teacher can present information in an entirely new and effective way, make it more complete, interesting and close to the subject of communication being studied.

For students multimedia technologies also have some benefits. Since these technologies are new, it is interesting for students to deal with sources of new types of information. The use of multimedia technologies allows students to

independently prepare projects on the subject of communication and present them.

Interactive learning involves some methods of collaboration in the learning process. Successful fulfillment of the task set for the entire group depends entirely on the successful completion of this task by each student individually, the responsibility of each person for the performance of his task.

Effective collaboration and communication serve as the basic components of such learning, which aims at solving common problems, gaining monologue skills, responsibility, critical thinking and achieving meaningful results. That is why the learning process should be activated by the use of interactive technologies.

Innovative methods of learning foreign languages, based on a creative approach, help to fully disclose the potential of students and promote the development and self-improvement of the educational and communicative process.

Thus, at present there is a strong need for motivation in acquiring a foreign language at all stages of education. The task of the teacher is to consciously influence the students' activity during the classes to develop their linguistic personalities through their active communication and continuous integration of innovative methods of teaching.

References

1. Language learning: what motivates us? [Electronic source] – Mode of access: <https://www.theguardian.com/education/2014/mar/19/language-learning-motivation-brain-teaching>

2. Abbas Pourhosein Gilakjani. The Significant Role of Multimedia in Motivating EFL Learners' Interest in English Language Learning / I.J.Modern Education and Computer Science, 2012, 4. - pp.57-66.

**ЗНАЧЕННЯ ВНУТРІШНЬОЇ
МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ГАЛУЗІ
БУДІВНИЦТВА ТА ЦИВІЛЬНОЇ
ІНЖЕНЕРІЇ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ
ФАХОВОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У
ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Рубцова С. В.,

старший викладач кафедри іноземних мов
Київського національного університету
будівництва і архітектури

Для активних методів навчання мотивація і емоційний стан студента на заняттях безперечно має велике значення. Барабанова Г. В. визначає мотивацію, як «спонукальні причини поведінки особистості» і визначає мотивом вивчення іноземної мови(ІМ) «потребу в мовленнєвому висловленні» [1, с.68]. Фопель К. виділяє «розслаблену увагу», а саме сприйняття студентом нового знання, як важливого і відсутність страху, як одну із трьох складових успішного динамічного гармонійного розвитку студента [4, с.30]. Волошинова М. М. визначає внутрішню мотивацію студента, як «могутній чинник розвитку студента». Результати анкетування студентів спеціальності «Логістика», проведеного ученою, демонструють, що «студенти з високою успішністю керуються передусім особистісного зумовленими та процесуальними мотивами» [2, с.131]. Приймаємо точку зору учених і визнаємо внутрішню мотивацію як вагомий чинник при вивченні ІМ. Поділяємо точку зору Барабанової Г. В. відносно необхідності включення «іншомовної діяльності у провідну для студента навчально-професійну діяльність, що має для нього особливий особистісний смисл» [1, с.62].

У закладах вищої освіти такою метою для студентів немовних спеціальностей виділяємо навчально-професійну діяльність ІМ, в якій студент може проявити свої технічні знання, отримані в процесі навчання. Поступову підготовку студента до участі в студентській конференції за фахом ІМ розглядаємо, як можливу особисту мету для студента і можливість отримати незалежну оцінку своїх знань ІМ. Вважаємо доцільною починати поступову підготовку студента до участі в конференції на 4,5 курсах навчання, коли студент компетентний в технічних питаннях і має можливість розкрити цікаву йому тему за фахом рідною мовою.

В процесі проведеного опитування студентів IV курсу галузі будівництва та цивільної інженерії Київського національного університету будівництва і архітектури при різних способах подання словесного матеріалу нами було визначено візуальне сприйняття нового матеріалу як провідне, оскільки студенти максимально ефективно запам'ятовували подану інформацію завдяки зоровій пам'яті [3, с. 200]. Вважаємо, що для студентів технічних спеціальностей, що звикли працювати з кресленнями, графіками, схемами, тощо, посилення вербальної фахової інформації візуальними графічними образами у вигляді креслень сприятиме не тільки кращому розумінню фахових тем ІМ і позитивно впливатиме на емоційний стан студента, але підвищуватиме мотивацію в потребі до мовленнєвого висловлення.

Подальші дослідження ми вбачаємо у створенні підсистеми вправ та поглибленої розробки прийомів навчання, що сприяють підвищенню мотивації студента до мовленнєвого висловлювання. Для досягнення бажаних результатів у навчанні особливу увагу варто приділити можливості використання досвіду, набутого студентом у процесі оволодіння технічними знаннями, розвитку різних видів мовленнєвої діяльності у практичній підготовці до досягнення цілі, яка має підкріплюватися оцінкою і самооцінкою студентом своїх досягнень.

Література:

1. Барабанова Г. В. Методика навчання професійно-орієнтованого читання у немовному взр / Г. В. Барабанова : Монографія. – К: Фірма «ІНККОС», 2005. – 315 с.

2. Бігич О.Б., Волошинова М. М., Глазунов М. С. Сучасний студент у контексті особистісно-діяльнісного підходу: за результатами науково-методичних досліджень / О.Б. Бігич, М. М. Волошинова, М. С. Глазунов : Колективна монографія. – К: Вид. центр КНЛУ, 2014. – 148 с.

3. Рубцова С. В. Значення репрезентативних систем майбутніх інженерів галузі будівництва і цивільної інженерії в умовах динамічного

навчання іноземних мов / С. В. Рубцова : Матеріали I Всеукраїнської наук. інт. конф. Діалог мов і культур у сучасному освітньому просторі. – Суми, 2017. – 577 с.

4. Фопель К. Эффективный воркшоп. Динамическое обучение : [пер. с нем.] / К. Фопель – М. : Генезис, 2003.

SMART-ОСВІТА У ЗВО

Скриннік Н.А.

доцент кафедри іноземних мов

Харківського національного університету

харчування та торгівлі

У сучасній вищій освіті за роки незалежності України, визначилися нові пріоритетні напрями розвитку, створилася відповідна нормативно-правова база, здійснюється практичне реформування галузі. Звичайно, зміна цілей, завдань, умов вимагає вдосконалення й технологій навчання [1].

Аналіз статей, які присвячені Smart-підходам у навчанні показує, що Smart-освіта бачиться як навчальний процес з використанням Smart-технологій – технологічних інновацій та Інтернету, який надає слухачам можливість придбання професійних компетенцій на основі системного багатовимірного бачення і вивчення дисциплін, з урахуванням їх багатоаспектності і безперервного оновлення змісту. Парадигма Smart-освіти передбачає гнучкість, яка припускає наявність великої кількості джерел, максимальну різноманітність мультимедіа (аудіо, відео, графіку), здатність швидко і просто налаштуватись під рівень і потреби слухача [1]. Вона передбачає активний обмін досвідом та ідеями, персоніфікацію курсу в залежності від його завдань і компетенцій суб'єктів навчання, економію часу на доопрацювання вже наявного навчального контенту замість створення його з нуля. Крім цього, Smart-освіта є легко керованою, як із середини кожним навчальним закладом через гнучкість навчального процесу, так і

ззовні, тобто постійно живиться зовнішніми джерелами.

Тенденції переходу до технологій Smart сформуують і нові вимоги до викладачів: педагоги повинні бути не тільки добре обізнаними у своїй професійній сфері, а й мати широкі світогляд і світосприйняття, вміти працювати у суміжних галузях та використовувати різні технології для роботи як з інформаційними ресурсами, так і з молоддю. Smart-підходи вимагатимуть не надавати готові знання, а створювати умови для придбання молоддю власного досвіду і навичок. Тобто за концепцією Smart-навчання функцією викладача стає не трансляція готових істин, а якісна навігація контентом. За ідеями Smart-освіти сучасне навчання у ЗВО має набути нової якості: крім забезпечення засвоєння знань, навичок та умінь воно одночасно має мотивувати до вивчення.

Варто також врахувати, що застосування SMART-технології доцільно впроваджувати в навчальний процес зі слухачами, що здобувають підвищення кваліфікації або міжнародну бізнес освіту [2].

Технологія SMART допомагає проводити динамічні презентації, показувати документи, сторінки Інтернету або відео на інтерактивному екрані, що є зручним та цікавим у використанні.

Основою ефективності використання технології SMART є набір програмового забезпечення для інтерактивної дошки, яке включає різноманітних функцій та інструментів роботи. Така технологія дозволяє створювати презентації, слайди-кадри, розмір яких відповідає розміру екрану. На цих кадрах розміщуються малюнки, тексти, інші об'єкти, які можуть змінюватися за розміром, копіюватися, ставати прозорими, повертатися тощо. Такі розроблені проекти надалі можуть бути впроваджені в роботу реального підприємства [2].

Використання комп'ютерних моделей та технології SMART в навчальному процесі надає можливість досягти позитивних результатів:

- збільшення об'єму зорової інформації, що суттєво підвищує якість та ефективність викладання лекції чи проведення практичного заняття;

- можливості SMART залучають студентів та слухачів до активної діяльності, активізують їхній творчий потенціал;
- яскравість комп'ютерної графіки дозволяє розвивати наочно-образове мислення;
- реалізується можливість опрацювання великої кількості інформації;
- створюються умови для індивідуальної дослідницької роботи з комп'ютерними моделями, в ході якої вони можуть самостійно ставити експерименти, швидко перевіряти свої гіпотези, встановлювати закономірності [2].

Накопичення суспільством технологій роботи з інформацією зумовить появу нової якості, яку наразі називають суспільство Smart. У такому суспільстві технології, які базувалися на інформації, трансформуються у технології, які будуть базуватися на взаємодії та знаннях. Тому, на нашу думку, невідворотним у освітній галузі є збільшення ваги електронних навчальних матеріалів; заміна «лінійної» подачі навчального матеріалу багаторівневими і багатовимірними нелінійними освітніми ресурсами, які можуть забезпечити індивідуальні освітні траєкторії; перегляд методик подання навчального контенту з наукового до науково-популярного та, можливо, ігрового; переорієнтація технологій навчання у бік особистісних та індивідуальних підходів, що призведе до розробки і впровадження інтелектуальних частково гейміфікованих навчальних віртуальних світів. Це означає, що вже сьогодні потрібні творчі, мобільні і креативні особистості. Їх підготовка стає найактуальнішим питанням сьогодення.

Література:

1. Тихомирова Н.В. Глобальная стратегия развития smart-общества. МЭСИ на пути к Smart-университету /Smart Education. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://smartmesi.blogspot.com/2012/03/smart-smart>.
2. Smart-технології в Україні і світі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://molodi.in.ua/smart-tehnolohiji/>.

ПРИНЦИПИ ГУМАНІЗАЦІЇ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ У ВНЗ

Тригуб І.П.,

старший викладач кафедри ділової
іноземної мови та міжнародної комунікації
Національного університету харчових
технологій

Освіта - найефективніший засіб, яким володіє суспільство, щоб протистояти викликам майбутнього. Прогрес людства значною мірою залежить від продуктів освітньої діяльності. Тому саме освіта має формувати світ майбутнього [1]. Варто відзначити, що освіта – динамічна концепція, яка включає у себе всі сторони діяльності самої системи освіти, підготовки фахівців, виховання, набуття знань і навичок, які необхідні для досягнення сталого розвитку людьми будь-якого віку і будь-якої соціальної приналежності. Сутність питання щодо реалізації нагальних питань сучасної освіти полягає у тому, щоб перейти від простої передачі знань і навичок, які необхідні для існування в сучасному світі, до готовності діяти і жити в умовах, які швидко змінюються, брати участь у плануванні соціального розвитку, вчитися передбачати наслідки власних дій. Як зазначається у Стратегії Європейської економічної комісії ООН (UNECE) : «Освіта – одна з передумов досягнення сталого розвитку і найважливіший засіб ефективного управління та розвитку демократії» [2].

Однією з основних проблем освіти є відсутність чіткого уявлення про те, що саме повинен знати студент-майбутній фахівець, щоб усвідомлено побудувати економічно стале суспільство. Але важливим є те, що у процесі навчання потрібно сформувати системне мислення та вміння бачити суть проблеми.

Однією з необхідних умов ефективного впровадження освіти для сталого розвитку в процес навчання є застосування особистісно-орієнтованого підходу: викладач і студент в процесі навчання набувають досвіду щодо

- взаємодії, спілкування, прийняття відповідальних рішень;
- поваги до культурних цінностей;
- розуміння взаємозв'язку суспільства, економіки, природи.

Заклади вищої освіти України також мають виробити власну стратегію аби конкурувати на освітньому просторі і надати можливість українській молоді навчатись та гідно працевлаштуватись у своїй країні, уповільнюючи відтік талановитої молоді за кордон. Головний обов'язок сучасної вищої школи – забезпечення морального захисту студентів, відсутність якого дозволяє несприятливому оточенню повністю поглинати людську особистість.

Гуманізація навчально-виховного процесу передбачає створення особливого культурного середовища, що дозволить формувати культуру особистості студентів. Сутність гуманізації процесу навчання полягає у тому, що саме цей процес навчання сприяє усвідомленню та диференціації пізнавальних процесів, ціннісних орієнтацій студентів:

- вирівнює можливості особистості;
- сприяє вибору індивідуального освітнього плану студента;
- забезпечує «ситуацію успіху»;
- сприяє самореалізації особистості.

Гуманістична спрямованість процесу навчання і виховання пов'язана з прагненням викладача до розвитку студентів, наданням їм можливості навчатися і розвиватися відповідно до своїх інтересів, потреб та здібностей. У сучасному вузі особлива увага повинна звертатися на розвиток студентів: впроваджуються розвиваючі технології навчання, нові курси, що задовольняють професійні запити студентів і сприяють розвитку їх творчих сил і здібностей. У навчально-виховному процесі важливо забезпечити реалізацію потреб студентів у самовираженні, їх право на свободу думки і вибору, емоційний контакт, спілкування.

Складні процеси, що відбуваються сьогодні у суспільному житті, актуалізують необхідність навчити молодь орієнтуватися в таких проблемах,

як місце і роль нації в життєдіяльності суспільства:

- соціально-класове і національне, загальнолюдське в житті суспільства;
- соціальне і етнічне в національній свідомості;
- національна свідомість і національний характер;
- ідеальне та ірраціональне в національному;
- мінливі та стійкі елементи національного життя (процеси накопичення, зберігання і передачі інформації);
- національна свідомість;

Таким чином, гуманізація навчально-виховного процесу у ВНЗ сприятиме формуванню фахівців нового типу, які мають широку технічну та гуманітарну підготовку, розвинуте почуття громадянської відповідальності за результати власної професійної діяльності та буде спрямована на розвиток індивідуальності, унікальності особистості.

Література:

1. UNESCO. Educating for a Sustainable Future: A Transdisciplinary Vision for Concerted Action. – 1997.
2. The 2005 Review of the EU Sustainable Development Strategy: Initial Stocktaking and Future Orientations.– Brussels, 9.2.2005.

PECULIARITIES OF HIGHER EDUCATION FACILITIES IN UKRAINE AND ABROAD

Ципанова Н.Я.,

викладач кафедри ділової іноземної мови
та міжнародної комунікації
Національного університету харчових
технологій

Traditionally the approach to management of universities in Ukraine and the UK is completely different and thus interesting subject to study. This study

mainly dwells upon how universities are managed including organizational approaches and asset management.

As an example we consider University of Warwick (Coventry, United Kingdom) and National University of Food Technologies (Kiev, Ukraine). This comparison includes two main fields of organization and management: universities' "outer" management meaning how they collaborate with governments of their countries and "inner" management, i.e. how the university behaves as independent organisation.

Based in Kyiv National University of Food Technologies is state-owned and funded education and research facility. Talking about organizational structure of National University of Food Technologies (NUFT here and below) it is necessary to mention it is significantly different from the one of the University of Warwick. The main similarity is that both academic and administrative leader of the NUFT is its Rector (position in its status and duties close to Vice-Chancellor in Warwick). NUFT has no supervisory board (Steering Committee in Warwick) which is again typical for the majority of universities. On the contrary, vast majority of universities in the UK, continental Europe and the US have their own supervisory boards [4].

According to the university charter Academic Council is supreme governmental body of the university. Its members are assigned by rector. The clue difference here is that members of Steering committee of University of Warwick is located in rural area near Coventry in West Midlands, UK. This higher education facility is governed by three formal bodies: the Court, Council and the Senate[1]. All those bodies perform as Academic Council of NUFT. Unlike Ukraine the bodies are independent from government and are self-managed.

The Vice-Chancellor and President is the Chief Executive Officer of the University and thus chief academic and administrative officer, and has responsibility for the development and implementation of institutional strategy and delivery. They are supported by the Provost who leads on academic strategy and delivery, the Registrar who leads on administrative and commercial strategy and

delivery, and the Group Finance Director who leads on financial strategy[2]. Those three are similar to deputies to rector of NUFT.

The Chancellor is the ceremonial Head of the University, whose official duties are to confer degrees on behalf of the University. This position has no immediately corresponding position in NUFT.

The Vice-Chancellor and President is the chief academic and administrative officer of the University. The Statutes prescribe that this person has ‘a general responsibility to the Council and the Senate for monitoring and promoting the efficiency and good order of the University’. Provost

The Provost is appointed on a full-time basis for a fixed period by the Council after consultation with the Senate. Subject to the direction of the Vice-Chancellor and President, the Provost leads on academic strategy (here it is similar to the duties of deputy to rector for education and pedagogy) and delivery and performs such duties as the Vice-Chancellor and President may delegate to them in the light of University priorities.

Chairs of Faculty Boards

The Chairs of the Faculty Boards support senior managers of the University. They are part-time elected positions and the appointment is made annually for a period of up to three years [3].

To sum up it must be mentioned that universities of the UK and Ukraine have similar organisational structure when it comes to academic side but as for “outer” management they seem to behave in completely different way. Universities of the UK are more independent from government and their assets are not the property of the government. Both Ukrainian and British universities are state-funded but the ones in the UK vastly use fund-raising. Both NUFT and Warwick Universities are managed by CEO (rector and Vice-Chancellor respectively). Both universities have representative managing body including university staff (Academic Council and Senate Steering Committee respectively). So talking about “inner” management both universities are not that different as for “outer” management. The most significant difference as for the topic of the article is the

presence of Council in the University of Warwick whose members can be out of University's staff and even not employed in education but can contribute with their professional expertise to the work of the University. NUFT's Academic Council includes only the members of University's staff.

References

1. About Warwick University. – Access mode :
<https://warwick.ac.uk/about/management/>
2. How is the University Governed. – Access mode :
<https://warwick.ac.uk/services/gov/howgoverned/>
3. How universities are run. – Access mode :
<https://universitydiary.wordpress.com/2009/04/30/how-universities-are-run/>
4. The Statues about Academic Council of National University of Food Technology. – Access mode :
<http://nuft.edu.ua/page/54451dc263689/files/selection.pdf>

PRINCIPLES FOR CREATING EFFECTIVE LANGUAGE LEARNING ENVIRONMENTS AND THE USE OF TECHNOLOGY

Liudmyla SHAPRAN, Associate Professor
National University of Food Technologies,
Ukraine

According to entrepreneurs we're in the middle of a major "skills shortage." Higher educational institutions (HEIs) aren't training students correctly or adequately. And so HEIs must change to meet the needs of the industry. We need to foster an education system and culture where students love to learn and where teachers can help them gain the specific "skills" they might need for a job or a project.

One of the ways to solve this problem is to turn to e-learning. The use of

technology in HEIs continue to grow exponentially. Thus, teachers need to leverage new technology to prepare students for their future activities.

E-learning can be defined as instruction delivered on a computer by way of CD-ROM, Internet, or intranet with the following features: (1) includes content relevant to the learning objective; (2) uses relevant instructional methods to help learning; (3) uses multimedia elements such as words and pictures to deliver the content and methods; (4) may be instructor-led (synchronous e-learning) or designed for self-paced individual study (asynchronous e-learning); (5) builds new knowledge and skills linked to individual learning goals; (6) creates effective and controlled learning environment.

To design powerful learning environments whose lessons both transfer to the learning objectives and develop job-specific skills is not easy, no matter whether planned for classroom or multimedia delivery.

Let's have a look at some of the principles for creating effective second language learning environments suggested by Tony Erben, Ruth Ban and Martha Castaneda [1, p. 8] and supporting technology.

1. Give English language learners (ELLs) many opportunities to read, to write, to listen to, and to discuss oral and written English texts expressed in a variety of ways. Here are some sites that provide a variety of curricula-related videos/audios:

- BBC Learning English (<http://www.bbc.co.uk/learningenglish/>)
- BBC Learning English: English at Work (<http://www.bbc.co.uk/learningenglish/english/features/english-at-work>)
- Voice of America: Learning English (<https://learningenglish.voanews.com/>)
- Australia Plus: Living English Series <http://www.australiaplus.com/international/learn-english/living-english-index-page/7941298>

- Australia Plus: The Business of English Series
(<http://www.australiaplus.com/international/learn-english/the-business-of-english-series/7388288>)

2. Draw attention to patterns of English language structure.

Here are some sites where teachers can create a wide variety of worksheets for all curriculum areas as well as download worksheets made by other teachers:

- EFL Classroom 2.0 Worksheets
(<https://community.eflclassroom.com/forum2/categories/826870:Category:47397/listForCategory>)

- MES-English (<https://www.mes-english.com/>)

- My English Printable Worksheets
(<http://vanda51.blogspot.com/>)

- EFL Club Resource Box
(<http://www.eflclub.com/9resourcebox/level3.html>)

- Photocopiables (<http://www.photocopiables.com/>)

3. Give ELLs classroom time to use their English productively.

Semantic webbing activity (video orientation to foster visual and listening comprehension (see 1), word maps to reinforce and learn new vocabulary (e.g. on the basis of Business English Pod (<https://www.businessenglishpod.com/>), and online vocabulary extension activity using Quia (quia.com), helps the ELLs to increase their vocabulary, gives the opportunity to use new words to express themselves with others in the classroom when they interact on the topic of the day.

4. Give ELLs opportunities to notice their errors and to correct their English.

Here the following sites can be helpful in training correcting mistakes skills:

- Busy Teacher (https://busyteacher.org/classroom_activities-grammar/correcting_mistakes-worksheets/)

- ISLCollective

(https://en.islcollective.com/resources/search_result?Tags=error%20correction&searchworksheet=GO&type=Printables)

- GrammarCheck (<https://www.grammarcheck.net/>)
- Reverso Speller (<http://www.reverso.net/spell-checker/english-spelling-grammar/>)

5. Construct activities that maximize opportunities for ELLs to interact with others in English. Here are a few sites that can help students in finding an interlocutor under the guidance of the teacher:

- <https://www.mylanguageexchange.com/>
- <https://www.conversationexchange.com/>
- <https://www.interpals.net/>
- <http://www.gospeaky.net/>
- <https://www.meetup.com/>
- <http://thepolyglotist.com/>
- <https://www.lingholic.com/>

So, to solve the main problems of teaching specialists of the future, it is necessary to incorporate technology in language learning. E-learning can not only help ELLs learn quickly and effectively. It enlarges horizons and expands the classrooms creating powerful learning environments with professional hue.

References:

1. Erben, Tony. English Language Learners through Technology / Tony Erben, Ruth Ban and Martha Castaneda. – Taylor & Francis e-Library, 2008. 220 p.

ВИКОРИСТАННЯ НАВЧАЛЬНИХ Е-ПЛАТФОРМ ЯК СПОСІБ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВИКЛАДАЧІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Щеглова А.О.,
викладач кафедри ділової іноземної мови
та міжнародної комунікації
Національного університету харчових
технологій

Удосконалення професійних компетентностей є невід'ємною частиною процесу формування у викладача педагогічної майстерності та набуття нових знань та навичок, які корелюватимуть з новими тенденціями та будуть успішно імплементуватися в навчальний процес. Концепт навчання протягом усього життя ("life-long learning") стає не просто сучасним трендом, а необхідністю для викладача іноземної мови. Одним з головних чинників таких змін виступає стрімкий розвиток технологій. Технологічний бум в освітньому просторі у вигляді реалізації онлайн-навчання створює унікальний доступ. Наразі є доступними чимало способів підтримки своїх компетентностей і набуття нових. Е-платформи набувають популярності завдяки своїй доступності та функціональній швидкості, вони пропонують цікаві та корисні матеріали для розвитку себе як викладача [1, с. 10].

Платформа edX пропонує ряд освітніх курсів на найрізноманітніші теми від провідних університетів світу (Harvard, Berkley, Sorbonne і ін.). При цьому слухачеві дається вибір проходження курсу з сертифікатом або без. Доступ до матеріалів і завдань є безкоштовним, документальна ж сертифікація є платною послугою. Перевагою є те, що деякі курси представлені практично на всіх мовах. Сама внутрішня структура курсу в основному представляє собою тематичний поділ по тижнях. Протягом тижня є можливість дивитися навчальні відео, які носять інтерактивний характер і супроводжуються транскриптом, що вже за своєю суттю покращує аудіальні навички та вокабуляр на специфічну тематику, а в кінці виконується завдання і відправляється на перевірку. По закінченню курсу підсумовуються бали, отримані за виконання завдань, і отримується фінальна оцінка. Деякі курси можна пройти тільки в певний період часу, в той час як інші доступні цілий рік [2].

Coursera – платформа дуже схожа на edX, проте є ряд відмінностей. Coursera також надає можливість освоїти курс з сертифікатом або без, у той же час є можливість звернутися за фінансовою допомогою, сформулювавши цілі проходження цього курсу (професійний розвиток, наприклад), пов'язані з відсутністю фінансових можливостей для цього. Тематичне розмаїття представлено широкою різноманітністю: можна не тільки пройти курси за інтересами, а й підготуватися до іспитів - TOEFL, IELTS та ін. Арізонський університет пропонує насичену програму підготовки TESOL, що складається з чотирьох блоків. По закінченню курсу є можливість отримати валідований сертифікат. Щотижня аплікантам надаються найрізноманітніші завдання: від написання міні-есе, до запису власного уроку на відео [3].

Сайт EngVid являє собою сукупність безкоштовних навчальних відео з англійської мови та розрахований на студентів, проте й викладачі можуть знайти для себе матеріал для підвищення рівня мови. Тривалість кожного ролика не більше 10-15 хвилин. На головній сторінці є можливість вибрати викладача та актуальний напрям, наприклад, лексика, вимова, граматики, підготовка до іспитів і ін. Серед додаткових переваг варто відмітити те, що навчальні матеріали подаються носіями мови з диференціацією вимови, а також відмінну якість звуку і зображення, корисний і цікавий контент [4].

Звернення до ресурсів British Council та Cambridge English постає необхідністю перед кожним викладачем англійської мови. Тут пропонуються не тільки корисні матеріали для уроків, а й онлайн-курси підвищення кваліфікації - TKT, CLIL, CELTA і багато іншого, що є важливим і потрібним педагогу, чиї професійні компетентності мають відповідати сучасним потребам студентів. У схожому ключі Cambridge English веде власний YouTube-канал для викладачів англійської мови [5, 6].

Технологізація усіх сфер життя та трансформація освітнього простору в онлайн-вимір набирає обертів, що може стати причиною ентузіазму для реалізації нових можливостей, адже е-платформи є не тільки доступними, але й мають в собі перевагу економії часу завдяки трансформації самого поняття

доступу. Так, впровадження ряду онлайн-курсів провідними університетами світу дозволяє користувачеві отримати доступ до унікального контенту та вдосконалити власні професійні компетентності.

Література:

1. Морська Л. І. Інформаційні технології у навчанні іноземних мов: навч. посібник / Л.І. Морська. - Тернопіль: Астон, 2008. – 265 с.
2. edX | Free online courses from the world's best universities. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.edx.org/>
3. Coursera | Online Courses From Top Universities. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://en.coursera.org/browse>
4. engVid | free English video lessons. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.engvid.com/>
5. Teaching English | British Council. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.britishcouncil.org.ua/teach>
6. Teaching English resources and qualifications | Cambridge English. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.cambridgeenglish.org/teaching-english/>